יודען, געדענקט, אז דער קאמף געגען די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד דויערט

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 279 | Łódź, Poniedziałek, 2 grudnia 1935 | דרייצענטער יאהרגאנג | לאדז, מאנטאג ו' כסלו תרצ"ו | № 279

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71.

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71.

קאנאדע ציהט צוריק איהר פארשלאג

איז דער פעלקער־ליגע וועגען פערברייטערן די סאנקציעס אויף נאפט

גרויסע איבעראשונג אין ענגלאנד

לאנדאן, 1 (ספ. טעל.)

ווי בעקאנט האט דער קאנאדישער דעלעגאט אין דער פעלקער־ליגע פארגעלעגט דעם 5 נאוועמבער צו פערברייטערן די סאנקציעס אויף נאפט, קויהלען, אייזען און שטאל.

איצט האט די קאנאדישע רעגירונג פערעפענטליכט א קאמוניקאט, אז קאנאדע אפראפירט נישט די שטעלונג פון איהר אייגענעם דעלעגאט און לעגט בשום אופן נישט פאר צו פערברייטערן די סאנקציעס, הגם קאנאדע וועט זיך אונטערווארפען יעדען בעשלוס. די רעגירונג שרייבט, אז דער פארשלאג פון איהר דעלעגאט אין גענף איז געוועזן זיין אייגענער און נישט פון דער רעגירונג.

די דאזיגע ערקלערונג האט געמאכט א געוואלדיגען רושם אין די ענגלישע רעגירונגס־קרייזען, ווייל ארויסטרעטענדיג געגען איהר דעלעגאט טרעט קאנאדע גלייכצייטיג ארויס געגען ענגלאנד, ווייל ס'איז נישט פאר קיינעם קיין סוד, אז דעם פארשלאג האט דער קאנאדישער דעלעגאט געמאכט לויט דער אינספיראציע פון ענגלישען מיניסטער אידען. מ'האלט, אז קאנאדע האט מורא, אז די נאפט־סאנקציעס זאלען נישט ברענגען צו א ענגליש - איטאליענישער מלחמה און דעריבער האט קאנאדע נישט געוואלט פעראנטווארטליך זיין, אז דאס זאל הייסען איהרס א פארשלאג.

די ענגלישע רעגירונג קען נישט אריבערגעהן צו דער טאגעסארדנונג איבער דער קאנאדישער דעקלאראציע. אויף דער היינטיגער זיצונג פון ענגלישען מיניסטערען־קאבינעט וועט אנגענומען ווערען אן ענטשפרעכענדע שטעלונג אין דער פראגע.

רוים, 1 (ספ. טעל.)

דער פערבאנד פון די איטאליענישע קאמבאטאנטען האט בעשלאסען אלס צייכען פון פראטעסט געגען די סאנקציעס אויפצופאדערן אלע מיטגלידער, אז זיי זאלען צוריקשיקען די מעדאלען און אויסצייכנונגען, וועלכע זיי האבען בעקומען פון די פרעמדע מלוכות, וועלכע נעהמען אנטייל אין די סאנקציעס.

רוים, 1 (ספ. טעל.)

די ידיעות וועגען איבערווארפען איטאליענישע מיליטער צו דער פראנצויזישער גרעניץ ווערט דא אפגעלייקענט.

שאנכאי, 1 (ספ. טעל.)

די נאנקינער רעגירונג האט בעשלאסען פון היינט אן ארויסצופיהרען קיין איטאליען קאוטשוק, מעטאלען און מינעראלען. ס'איז אפגעשטעלט געווארען דער אריינפיהר פון איטאליענישע סחורות.

רוים, 1 (ספ. טעל.)

מוסאליני האט היינט אויפגענומען א דעלעגאציע פון מוטערס און יתומים נאך די געפאלענע זעלנער אין דער וועלט־מלחמה. אין זיין רעדע האט מוסאליני ערקלערט, אז די סאנקציעס וועלען איטאליען נישט מאכען קיין שאדענס, ווייל איטאליען האט גרעסערע רעזערווען ווי די וועלט מיינט.

צו אונזערע לעזער!

מיר מאכען אויפמערקזאם אויף דער זעלטענער פאסירונג א. נ.

„סענסאציאנעל־שפאנענדער סוד פון העכער דרייסיג יאהר"

וואס הויבט זיך אן דרוקען אין היינטיגען נומער

„נייער פאלקסבלאט" אויף 8. זייט.

אויפ'ן פראנט איז רוהיג

מ'ווארט אויף נייע איטאליענישע אנגריפען

פאריז, 1 (ספ. טעל.)

לויט ידיעות פון ענגלישע, פראנצויזישע, דייטשע, איטאליענישע און אביסינישע קוועלען זעהט די לאגע אויפ'ן פראנט אויס אויף פאלגענדען אופן.

היינט איז אין אסמאי נישט ארויסגעגעבען געווארען קיין שום אפיציעלער קאמוניקאט וועגען דער קריגס־טעטיגקייט, אויך פון אנדערע קוועלען זענען פעהלען קנאפע ידיעות, לויט אביסינישע ידיעות רוקט זיך ראס נאשיבו און וועהיב פאשא פאראויס אויף צפון־פיראנט צו גאראהעי.

לויט קלאנגען, וועלכע קורסירען אין האראר איז ביים טייך אועדו שעבעלי געקומען צו א נייעם צוזאמענשטויס צווישען דעם איטאליענישען מיליטער און דער א־מעי פון ראס דעסטא.

אין דזשידזשיקא ווערט ערווארט אן אנגריף פון איטאליענישע עראפלאנען, די אביסינישע פאזיציעס אויפ'ן דרום פראנט זענען ווידער באמבארדירט געווארען דורך איטאליענישע עראפלאנען.

פאר דער אויטאנאמיע פון כינעזישע פראווינצען

זאגען זיך ארויס הויכע כינעזישע פערזענליכקייטען

טאקיא, 1 (ספ. טעל.)

א גאנצע רייהע אנגעזעהענע כינעזישע פערזענליכקייטען האבען זיך ארויסגעזאגט פאר דער אויטאנאמיע־בעוועגונג. גען. סונג, האט שבת ארויסגעשיקט א דעפעשע צו טשאנג־קאי־שעק, אין וועלכער ער בעט וואס שנעלער צו פראקלאמירען אויטאנאמיע אין די פראווינצען האפעי, טשאהאר זוי אויך אין פעקין און טיען־טסין.

סענסאציע מיט א צוגעריבטען קינד אין פראנקרייך

די באנדיטען פערלאנגען 50 טויזענד פראנק אויסקויף־געלד

פאריז, 1 (ספ. טעל.)

די פראנצויזישע עפענטליכע מיינונג לעבט אונטערן איינדרוק פון דער ידיעה וועגען צורויבען דאס קינד פון מארסעלער דאקטאר פראפ. מאלמעיאק פאר וועלכען די באנדיטען פערלאנגען 50 טויזענד פראנק.

די פעראינטערעסירונג איז אזוי גרויס, אז די גרויסע צייטונגען האבען בעשטימט צו 50 טויזענד פראנק פאר'ן פראפעסאר, אלע פראנצויזישע ראדיא־סטאציעס האבען פערעפענטליכט א קאמוניקאט, אז דער פראפעסאר איז גרייט צו בעצאהלען די פערלאנגטע 50 טויזענד פראנק.

נירנבערגער געזעצען נישט חל

אויף די דיפלאמאטישע פארשטעהער פון פרעמדע מלוכות

בערלין, 1 (ספ. טעל.)

היטלער האט א[illegible]געבען א פעראָרדנונג, אז די נירנבערגער געזעצען זאלען נישט אנגעווענדעט ווערען צו די מיטגלידער פון דעם דיפלאמאטישען קארפוס אין דייטשלאנד, אויב זיי זענען נישט קיין דייטשע בירגער

טאג־טעגליך

די בודזשעט־סעסיע פון סיים

דער מלוכה־פרעזידענט האט צונויפגערופען די געוועהנליכע בודזשעט־סעסיע פון סיים און סענאט. נישטא קיין פארטייען, נישטא קיין גרופירונגען אין איצטיגען סיים, וועלכע זאלען זיך גרייטען צו דער סעסיע און צו דער ארבייט ביים אויסבעסערן, אפווארפען אדער אריינשטעלען נייע פאזיציעס אין מלוכה־בודזשעט. די דעפוטאטען זענען געוועהלט געווארען אמת מיט דער הילף פון „בעבע", אבער באלד נאך די וואהלען האט דער געוו. פרעמיער סלאוועק אויפגעלעזט דעם רעגירונגס־בלאק, אויף וועמענס ארט ס'איז גארנישט געשאפען געווארען. די דעפוטאטען זענען דעריבער געבליבען יעדער פאר זיך אליין און האבען זיך נישט געקענט צוגעוואוינען צו אזא מין פארלאמענטארישער ארבייט, ביי וועלכער יעדער איינער איז א פארטיי. ס'איז גארנישט געווען קיין וואונדער וואס די בלויזע אפשטימונג ווער ס'זאל אריין אין א קאמיסיע האט געדויערט 4 שעה, בעת ביידי פארטייאישע סיימען איז א פראגע אפי' געפערטיגט געווארען אין פערלויף פון 5 מינוט. אנשטאט רעדנער־פארשטעהער פון פארטייען, האט יעדער דעפוטאט ביי יעדער פראגע זיך געמוזט פערשרייבען צום ווארט, ווייל ער האט דאך נישט געקענט זיך פערלאזען אויף קיין אנדערען, נישט זייענדיג די שטעלונג פון זיין נאהענטסטען חבר. די ענינים זענען דאך פריהער נישט ארומגערעדט געווארען אין סיים־קלוב אדער אין דער פארטיי.

ביי אזא אטמאספער איז אדורכגעגאנגען די אויסערגעוועהנליכע סעסיע פון סיים, אבער שוין ביים סאמע סוף פון דער סעסיע האט זיך געפיהלט, אז די דעפוטאטען האבען איינגעזעהען, אז ביי אזא לאגע וועט די פארלאמענטארישע ארבייט נישט זיין דערגעהן, נאכמעהר דער איצטיגער רעגירונג האט נישט בדעה צו האמעווען די רעדנער־קונסט פון די דעפוטאטען, דעריבער האט זיך שוין געפיהלט דער פרוב פון פערשידענע דעפוטאטען צו שאפען גרופען, וועלכע האבען דיזעלבע אדער ענליכע שטעלונג צו פערשידענע מלוכה־פראגען אין אלגעמיין אדער צו די פראגע, וועלכע, ווערט מאמענטאל בעטראכט דורכ'ן סיים.

אנדערש האט עס אויך נישט געקענט זיין, ס'איז קלאהר, אז שוין ביי דער איצטיגער סיים־סעסיע וועלען זיך אויסקריסטאליזירען גרופען, וועלכע וועלען קעמפען פאר זייערע פאסטולאטען און אייגענע צילען זיך אויך אנהויבען געגענזייטיג צו בעקעמפען.

י.

אונזער ווארט

פליטים־קאמיטעט אדער נאנסען־קאמיטעט

די פעלקער־ליגע דארף ווידער בעטראכטען די פראגע פון די דייטשע פליטים. די פראגע וועט בעטראכט ווערען נישט אויף דעם אופן, אז מ'וועט זוכען מיטלען ווי צו העלפען די וואס זענען געצוואונגען געווארען צו אנטלויפען פון נאצי־גהינם, די פעלקער־ליגע וועט נישט טראכטען וועגען דעם ווי אזוי איינצוארדענען די, וועלכע זענען פערטריבען געווארען פון בארבארישען לאנד — נאר וועט טראכטען וועגען דעם, וואס פאר א נאמען צו געבען דעם קאמיטעט אין וועמענס רעסארט די דאזיגע פראגע זאל אריינקומען.

מיר געדענקען וויפיל האפנונגען ס'איז אריינגעלעגט געווארען אין דעם בעשלוס פון פעלקער־ליגע צו נאמינירען א הויך־קאמיסאר, וועלכער דארף זיך ספעציעל פערנעהמען מיט די ענינים פון די דייטשע פליטים, דעמאלט אין יענער צייט האט זיך געדוכט אז די פערזאמלונג פון די פעלקער האט דערפיהלט דעם גאנצען גרויל אין דער לאגע פון די מענשען, וועלכע זענען שוין אנטלאפען פון דייטשען גהינם אדער וועלכע וועלען נאך מוזען פון דארט אנטלויפען, און אויסגעלאזען האט זיך פון דעם גאנצען געדודער א בוידעם.

דער בארג האט געבוירען א מויז, דער הויך־קאמיסאר האט בערייזט די לענדער פון דער וועלט און זיך אינפארמירט וואס מ'קען טון פאר די פליטים, ער האט זיך נאכגעפרעגט, וועלכעס לאנד וויל אריינלאזען די דייטשע פליטים און זיי איינארדענען ביי זיך, די ענטפערען, וועלכע ער האט בעקומען זענען נישט געווען קיין אנגענעהמע, קיין געלד האט מען אויך אין ערגיץ נישט געגעבען. א חוץ עטליכע גרויסע יודישע ארגאניזאציעס און דער הויך־קאמיסאר מיט'ן קאמיטעט, וועלכען ער האט זיך געשאפען זענען געבליבען נאר ביים רעדען...

ס'האט נישט געטויגט, ווייל מ'האט געוואלט, אז ס'זאל נישט טויגען און איצט וויל מען דעם ענין אויסבעסערן דורך דעם וואס מ'וועט משנה־שם זיין דעם קאמיטעט. אנשטאט א בעזונדערן הויך־קאמיסאר מיט א פליטים־קאמיטעט ווערט די ארבייט איבערגעגעבען דעם נאנסען־קאמיטעט, וועלכער טוט סיי ווי סיי גארנישט. מיט דעם בעשלוס פון דער פעלקער־ליגע וועט וואהרשיינליך איינגאנצען ליקווידירט ווערען דער אנשטעל, אז די פעלקער־ליגע העלפט די דייטשע־פליטים.

ב.

וועלט-פערבאנד פון יודישע סטודענטען

אינטערוועניערט וועגן די עקסצעסן אויף יודישע סטודענטען אין פעריש. לענדער

לאנדאן, 1 (יט"א טעלעגראפיש)

דער וועלט־פערבאנד פון יודישע סטודענטען (...)עמענס עהרען־פרעזעס איז פראפ. אלבערט איינשטיין, האט בעפולמעכטיגט דעם עקזעקוטיוו־פאר־זיצער פערלצווייג, זיך צו שטעלען אין פערבינדונג מיט דעם אינטערנאציאנאלען אינסטיטוט פאר אינטעלעקטועלער צוזאמענארבייט, ס'זאלען אנגענומען ווערען געהעריגע שריט ביי די רעגירונגען, וואו ס'זענען לעצטענס פארגעקומען עקסצעסן געגען יודישע סטודענטען אויף די הויכשולען.

פערלצווייג איז דערוועגן ארויסגעפאהרען קיין פאריז.

קורט בלומענפעלד — דירעקטאר פון פראפעסארען-אמט ביי דער העברעאישער אוניווערזיטעט

ירושלים, 1 (יט"א טעלעגראפיש)

קורט בלומענפעלד איז בעשטימט געווארען אלס דירעקטאר פון פראפעסארען־אמט פון דער העברעאישער אוניווערזיטעט.

4800 יודען געקומען קיין א"י אין חודש נאוועמבער

ירושלים, 1 (יט"א טעלעגראפיש)

אין חודש נאוועמבער זענען קיין ארץ ישראל אריינגעקומען 4800 יודען.

נייע רעגירונג אין גריכענלאנד פערעפענטליכט אן'אלגעמיינע אמנעסטיע

אטען, 1 (ספ. טעל.)

פרעמיער דעמענטסיס האט צונויפגעשטעלט די נייע גריכישע רעגירונג. פאר זיך האט ער פערהאלטען די טעקע פון אויסערן־מיניסטעריום און פון קריגס־מיניסטעריום.

די נייע רעגירונג האט אנגענומען א בעשלוס וועגען אן'אלגעמיינער אמנעסטיע.

דער פרעמיער האט ערקלעהרט די פרעסע־פארשטעהער, אז די אמנעסטיע נעמט ארום אלע ציוויל־פערזאנען. נישט אויסשליסענדיג ווענעזעלאסען, אלע מיליטער־לייט וועלען בעגנעדיגט ווערען.

באיקאטירען די אלימפיאדע אין בערלין

רופט די לאנד־קאנפערענץ פון „מכבי" אין ארץ־ישראל

ירושלים. 1 (יט"א טעלעגראפיש)

דא האט זיך געעפענט די לאנד־קאנפערענץ פון „מכבי" אין ארץ־ישראל. ס'זענען געקומען 150 דעלעגאטען.

די קאנפערענץ האט בעשלאסען, צו באיקאטירען די אלימפיאדע אין בערלין.

די קאנפערענץ פאדערט אויך, אויף די וועלט־קאנפערענץ פון מכבי־פערבאנד, אז די עקזעקוטיווע זאל זיך ווענדען צו די רעגירונגען, מ'זאל נישט צווינגען די יודישע ספארטלער, ווי זאלען זיך מוזען בעטייליגען אין דער אלימפיאדע אין דייטשלאנד.

צום סוף ווערט בעשטעטיגט דער בעשלוס פון דער ברונער וועלט־קאנפערענץ פון „מכבי", אז די וואס זענען נישט קיין מיטגלידער פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, טארען נישט זיין קיין מיטגלידער פון „מכבי".

Dr.
B. Robinzon
אינערליכע קראנקהייטען
האט זיך איבערגעצויגען
אויף 10 פאמארסקא 10
פראנט II שטאק, טעל. 131=86
נעמט אן פון 6 ביז 8 אוונד.

„דער וועג צום נייעם לעבען"

נייער ארץ־ישראל־פילם דעמאנסטרירט אין זשענעווע

זשענעווע, 1 (יט"א טעלעגראפיש)

לויט דער איניציאטיווע פון דער יודישער אגענץ אין זשענעווע, איז געכטען דעמאנסטרירט געווארען א נייער פילם א. נ. „דער וועג צום נייעם לעבען". אויף וועלכן די מיטגלידער פון פעלקער־בונד זענען געוועזען ברייט רעפרעזענטירט.

די נאהענטסטע סעסיע פון דער מאנדאט־קאמיסיע, וועט פארקומען אין מאי ד. י.

ארעסטען צווישען פראנצויזישע פאשיסטען

פאריז, 1 (ספ. טעל.)

די פאליציי האט אין שטראסבורג ארעס־טירט 30 מיטגלידער פון דער פאשיסטישער פארטיי, וועלכע האבען אפגעהאלטען אן'אלגעמיינע פערזאמלונג.

כינא וויל א הלואה ביי אמעריקא

שאנכאי, 1 (ספ. טעל.)

דער געוו. כינעזישער אויסערן־מיניסטער וואנג וועט זיך טרעפען מיט'ן אמעריקאנער וויצע־פרעזי־דענט גארנער. ס'האנדעלט זיך וועגען א הלואה פאר כינא אין דער הויך פון 200 מיליאן דאלאר.

אונטערגעגאנגען א סאוויעטישע שיף

מאסקווא, 1 (ספ. טעל.)

אויפ'ן שווארצען ים נעבען בערדיאנסק איז אונטערגעגאנגען די סאוויעטישע שיף „פראטיערקא".

Dr.
Wołkowyski
ציגעלנאם 11, טעל. 238=02
ספעצ. פאר טריפער, סיפילים און הויט־קראנקה.
בעהאנדלונג פון מענער־שוועכע
נעמט אן פון 8—11 פייטאג און פון 4—9 אוונד.

Dr. med.
L. Berman
צעגעלניאנא 15. טעל. 149-07
ספעציאל־ארצט פאר מענע־שוועכע־בעהאנדלונג
און סעקסועלע בעראטונג.
נעמט אן פון 8–11 און פון 4–8 אוונד.
זונטאג פון 9–1 פארמיטאג.

פרטים וועגען אנפאל אויפ'ן קיבוץ־בארכאוו אין פויזען

מיר האבען שוין מיטגעטיילט וועגען א־בוליגאר־נישען אנפאל אויפ'ן קיבוץ־בארכאוו אין פויזען. די „פויזנער שטימע" גיט איצט איבער פאלגענדע פרטים וועגען אנפאל:

מיט עטליכע טעג צוריק האט א חבר פון קיבוץ בעמערקט, ווי עפעס אן'אומבעקאנטער האט פאטא־גראפירט דאס הויז פון קיבוץ. מיט צוויי טעג שפע־טער ד. ה. שבת, איז אין ענדעקישען „קוריער פא־זנאנסקי" ערשינען א זעהר שארפער ארטיקעל געגען קיבוץ, וועלכער איז געווארען פארגעשטעלט אלס א נעסט פון קאמוניזם און דעמאראליזאציע. דערביי איז געוועזען אפגעדרוקט די פאטאגראפיע פון הויז און אן'אויפפאדערונג צו דער פאליציי, דאס זי זאל אויסראטען די דאזיגע געפעהרליכע נעסט.

דעם זעלבען טאג האט זיך טאקע געמאלדען אין לאקאל פון קיבוץ א פאליציי־פשאדאוניק, וועלכער האט אדורכגעפיהרט א חקירה ודרישה און פון דארט גלייך טעלעפאנירט צום פאליציי־קאמיסאר, וועלכען ער האט ראפארטירט, אז אלע רעגונציאציעס פון יו־דענפרעסערישען ארטיקעל־שרייבער זענען פאלש.

דאס איז אבער נישט גענוג: פאר אונזערע ענדע־קישער העלדען און מאנטאג נאכמיטאג, פיר א זייגער, ווען אלע חברים זענען געוועזען ביי דער ארבייט און אין קיבוץ זענען נישט מעהר געוועזען ווי צוויי בחורות אין דער קוך, דריי אין קראנקען־צימער און איין חבר אין ווארשטאט, זענען איבערן פערשלאסע־נעם טויער אריבערגעקלעטערט דריי סטודענטען און דאס טויער פון אינוועניג געעפענט.

באלד האט זיך אריינגעלאזט א מחנה פון זעכ־ציג ביז זיבעציג סטודענטען, וועלכע האבען ארומ־געררינגעלט דאס הויז, א טייל כוליגאנעם זענען אריין אין דער קוך און עס־צימער, וואו זיי האבען דעמא־לירט די גאנצע איינריכטונג, אויסגעגאסען דאס מי־טאג, וואס האט זיך געקאכט און אלע כלים פערוומ־רייניגט מיט בלאטע.

די דריי בחורות, וועלכע האבען זיך געפינען אין קראנקען־צימער, האבען זיך פערבאריקאדירט פון אינוועניג מיט די בעטען און נישט דערלאזט, דאס די כוליגאנעם זאלען זיך דארט אריינרייסען.

דערווייל האבען די כוליגאנעם אין סטודענטישע היטלען מיט ציגעל און שטיינער אויסגעהאקט פון דרויסען אן'ערך צוואנציג שויבען, צעבראכען די פענסטער לעדען.

דער מיטגליד פון קיבוץ יעקב שאנאווסקי, וועל־כער האט זיך דארט געפונען, האט געכאפט א האמער און זיך אוועקגעשטעלט אין עס־צימער נישט אריינ־לאזענדיג די כוליגאנעם אין שלאף־צימער אריין דרא־הענדיג צו פלעטן דעם קאפ יעדן, וועלכער וועט וואגען צוצוגעהן. די העלדישע האלטונג פון שאנאווסקי האט טאקע פעראטעוועט דאס שלאף־צימער און טעלעפאן. אינטערעסאנט איז, אז ער האט זיך נישט צוריקגעצויגען אויך דעמאלט, ווען זיי האבען איהם געדראהט מקיים פסק צו זיין.

אפטוענדיג דאס פיינע שטיקעל קולטורעלע אר־בייט ווי עס פאסט פאר סטודענטען, זענען זיי מיט „זיגערישע" און פריידיגע פנים'ער אוועק.

ה' שאנאווסקי האט גלייך טעלעפאניש אלאר־מירט די פאליציי, פון וואו עס איז אנגעקומען א גרעסערע אפטיילונג פאליציאנטען, וועלכע האט שוין אבער קיינעם נישט געטראפען, שפעטער איז אויך געקומען א פאליציי־קאמיסאר מיט עטליכע גע־היים־אגענטען, וועלכע האבען אנגעהויבען אן'ענער־גישע אויספארשונג, וואס האט דערפיהרט צום ארעסט פון דריי פערדעכטיגע פערזאנען.

ווי די פאליציי פארשטעהער האבען פערזיכערט, וועט זי זיך בעמיהען צו געפינען די שולדיגע.

ס'איז פראי צו בעמערקען, דאס ווען איינע פון די בחורות, האבען זיך געבעטען ביי די באנדיטען, דאס זיי זאלען זיך בערענקען, וואס זיי טוען, האט זי בעקומען צוויי פעטש פון א סטודענט, וואס האט געטראגען אן'עהרען־לענטע אויפ'ן ברוסט.

ווי מיר ווערען געוואויר, האט דער היגער ליגע־קאמיטעט בעשלאסען אנצוקלאגען די רעדאקציע פון „קוריער פאזנאנסקי" אין געריכט. אלע דירעקטע שולדיגע אין אנפאל און זיך צו בעמיהען אויך אויפן פריוואטען וועג, צו געפינען די שולדיגע.

Dr. med.
Sadokierski
כירורג פון ציינער און יאסלעס
Piotrkowska 164 tel. 114-20
צוריקגעקעהרט

„תומכי־אורחים"
פאמארסקא 18, טעל. 266-31
מיר טיילען מיט, דאס אין פעראיינס־קאנצעלאריע זמטירט
אן'אדוואקאט
יעדען מאנטאג און מיטוואך פון 7 ביז 8 30 אוונט אין ערטיילט
יורידישע עצות
פאר מיטגלידער, שפענדער פון אונזער אינסטיטוציע און פאר אונפערמעגליכע — גענצליך אומזיסט.
א מינימאלען אפצאהל ווערט גענומען פאר דורכפיהרען ספראוועס.
די פערוואלטונג.

Dr. med.
A. Banasz
כירורג־אוראלאג
Wólczeńska 23, tel. 139-88
האט בעגייט די אויפנאהמען.
נעהמט אן פון 4—6 נאכמיטאג.

לאדזער יוד. לאקאטארען און סובלאקאטארן־פאריין
געפינט זיך
אויף פיעטרקאווער 31, וו. 22,
טעלעפאן 264=38.
דער סעקרעטאריאט איז טעטיג טעגליך פון 6 ביז 9 אוונט. ס'ווערען געשריבען ביטעס, ערטיילט עצות. אויסגעגליכט סכסוכים און געפיהרט כל־ערליי דירות־ און עקסמיסיע־פראצעסען.

איך דריק אויס מיין טיפסטן מיטגעפיהל דער פאמיליע ברייטבארט, צוליב'ן טויט פון זייער ליבע און אונפערגעס־ליכע מוטער
פעסע ברייטבארט נ"ע
זיים געטרייסט מיט המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.
ציטונגס־פערקויפער
לייבוש דזיאלאווסקי

Dr.
Wajnberg
ספעציאליסט פאר לונגען, הארץ־ און סקלעראז־קראנקהייטען
פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—5, 8—9 אוו.

אויערן, נאז און האלז קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81
נעהמט אן שפעטנדיגע קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו., ווי אויך אמבולא־טארישעס פון 9–2 און פון 4–8 אוונט

געדענקט. שטשענשליווי
ביי
צים ווינטער־סעזאן. א גרויסער אויסוואהל פון
אריגינעלע בילליגער און טאמאשאווער סחורות
אויף אנציגער און פאלטענס
פון די בעסטע קוואליטעטן ווי אויך פערשידענע רעשטען
מיט 30% בילליגער
קומט און איבערציינט אייך!
R. Szczęśliwy
לאדז, 5 נאוואמיעסקא 5
טעל. 156=09.
געדענקט פראנט II שטאק.

Dr. J. Lubicz
כירורג און ארטאפעד
9 פאלודניאווא 9
טעל. 183=17.
פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פרייזען

Dr. med.
G. GERSZTAJN
ספעציאליסט פאר אויגען־קראנקהייטען
Traugutta 12, tel. 175-10
נעמט אן פון 11—2 און פון 5 ביז 8.30.

אכטונג אכטונג
שטריקער־מייסטער!
מיר פאדערן אויף אלע אונזערע מיטגלידער צו קומען היינט, מאנטאג, דעם 2־טען דעצעמבער ה. י., פינקטליך 6 אין אוונט אויף דער
פערזאמלונג
פילסודסקיעגא 69, אין צוזאמענהאנג מיט די לעצטע מסירות פון די סוועטער־נייהער.
מיט אכטונג
די פערוואלטונג פון שטריקער־מייסטער־פאריין
ביים צענטר. האנדוו.־פערבאנד, פילסודסקיעגא 69

שיימל ע.ז
ט ז מ מאריזער שרינדע
קערש,
סקווערא 15

פאר גאלד,
ביזשוטעריע
און לאמבארד־קוויטעס
צאהלט די העכסטע פרייזען
אלזידאר פיאלקא
פיעטריקאווער 7.

Dr. med.
Leon Familler
אינערליכע און קינדער־קראנקהייטען
6. שערפיעז 37 (בענעדיקטא)
נעמט אן פון 5—7 נאכמ.

צו אלע סטאשעווער, וועלכע וואוינען אין לאדז.
אויף יערוזאלימסקא 7 געפינט זיך א סטאשעווער שטיבעל זייט 40 יאהר און ס'זענען שוין דארט פערהאן 3 ספרי־תורות, די אלטע גרינדער געפינען זיך שוין אויפ'ן עולם אמת און מתפללים ווערען אלץ ווייניגער, אזוי, אז ס'האלט דערביי, אז דאס שטיבעל זאל אינגאנצען ליקווידירט ווערען.

מיר ווענדען זיך דעריבער צו אלע סטאשעווער, וועלכע וואוינען אין לאדז, אז זיי זאלען נישט אפזאגען אפילו מיט דער קלענסטער הילף פון עטליכע גראשען אויפצוהאלטען דאס שטיבעל, כדי ס'זאל נישט דארפען קומען צו קיין חילול השם און דאס שטיבעל זאל דארפען פערמאכט ווערען. אינקאסענטען וועלן אייך בעזוכען בעטען מיר אייך ענטזאגט זיך נישט.
די נבאים. 2677

לייטונג פון „העברה“ אין דימיסיע

סענסאציאנעלע ידיעה אין דער העברעאישער פרעסע

ירושלים, 1 (יט"א טעלעגראפיש)
די העברעאישע פרעסע פערעפענטליכט א סענסאציאנעלע ידיעה, אז די לייטונג פון „העברה“, האט זיך אנגעגעבען אין דעמיסיע
פון די העברה־קרייזען ווערט די ידיעה נישט בעשטעטיגט ,אבער אויך נישט אפגעלייקענט

סעסיע פון „וציק“

מאסקא, 1 (ספ. טעל.)
דאס פרעזידיום פון אלרוסישען צענטראלען אויספיהר קאמיטעט האט בעשלאסען אויפ'ן 10 יאנואר צונויפצורופען קיין מאסקווא די סעסיע פון „וציק“ . !

פאליטישע אמנעסטיע אין בעלגראד

בעגראד, 1 (ספ .טעל.)
דער רעגענטען־ראט האט אונטערגעשריבען דעם אמנעסטיע דעקרעט, וועלכער נעהמט ארום פאליטישע פערברעכענס.

דיסקוסיע אין פראנצויזישן פארלאמענט

וועגען דעם אפמאך מיט די סאוויעטען

פאריז, 1 (ספ. טעל.)
דער פארלאמענט וועט בקרוב אנהויבן א דיסקוסיע וועגן ראטיפיצירן דעם פראנצויזיש - סאוויעטישן אפמאך וועגן געגנזייטיגע הילף. אין צוזאמענהאנג דערמיט שרייבט די פראנצויזישע פרעסע, אז דער אפמאך איז נישט געווענדעט געגן דייטשלאנד.

יודישע פאזיציעס

אין שטאדטישען־בודזשעט אין טשענסטאכאוו

טשענסטאכאוו (יט"א) דער שטאטישער בודזשעט אויף דאס יאהר 1935-36, וואס איז די טעג אנגענומען געווארן, ענטהאלט אויך איניגע פאזיציעס פאר יודישע געזעלשאפטליכע אינסטי־טוציעס. די דאזיגע פאזיציעס זענען בעשטעטיגט געווארן טראץ דער אפאזיציע פון די ענדעקישע ראטמענער. אויף איינער פון די בודזשעט - זיצונגען האט די ענדעקישע פראקציע געפאדערט צו פער־ווערן די יודישע שחיטה. דער פארשלאג וועט קודם כל בעטראכט ווערן דורכ'ן מאגיסטראט. אין צוזאמענהאנג דערמיט האט דער היגער רב ר' נחום אש אויסגעארבייט אנ'אויספיהרליכען מעמאריאל, אין וועלכען עס ווערט אלזייטיג בעלויכטען דער ענין־שחיטה און עס ווערען אפגעווארפען די אנטי־סעמיטישע רכילות'ן געגען דער יודישער שחיטה.

א יודישער געלעהרטער — א קרבן פון בערוף

וויען (יט"א) דער בעקאנטער ווינער רענטגע־נאלאג, פראפ. ד"ר ראבערט דאהאן, איז געשטאר־בען אלס קרבן פון זיין בערוף. די סיבה פון דעם געלעהרטענ'ס טויט איז געווען די אז. גער. רענטגען־אנעמיע. דער פערשטארבענער איז נאך לאנגע יאה־רען געשטאנען בראש פון רענטגען -אינסטיטוט ביים שפיטאל פון דער ווינער קויפמאנשאפט. ד"ר דאהאן איז געווען אנ'איבערגעגעבענער יוד און איז געווען זעהר פאפולער הן אין די מעדיצינישע הן געזעלשאפטליכע קרייזען.

יודען קענען נישט זיין קיין „איבערגעבענע־ארבייטער“

בערלין (יט"א) דער ארבייטס - מיניסטער האט ארויסגעגעבען א מעלדונג, אז יודען וועלן נישט קאנען בעקומען די אויסצייכנונג „פאר איבערגעגע־בענער ארבייט“, וואס איז איינגעשטעלט געווארען פאר דייטשע ארבייטער. די אויסצייכנונג איז איינ־געשטעלט געווארען דעם 14־טען נאוועמבער ה. י., רעמאלט איז אבער אין דער אפיציעלער פעראָרד־נונג נישט געווען אנגעגעבען, אז יודען וועלען פון דער דאזיגער אויסצייכנונג נישט קענען נעניסען.

רעליגיעזע קאמפען אין אינדיען

לאהארא ,1 (ספ .טעל.)
דא זענען פארגעקומען רעליגיעזע קאמפען צווישען די סקיהען און הינדוסען, ס'זענען פער־האן טויטע און פערוואונדעטע ;

GRUZLICA JEST
CHOROBA ZARAŹLIWA
KUP NALEPKĘ PRZECIWGRUŹLICZĄ

א מלוכה־מאן מיט א וועלט־נאמען

דארף געשטעלט ווערען אין דער שפיץ פון פליטים־קאמיטעט

זשענעווע, 1 (יט"א טעלעגראפיש)
די עקספערטען - קאמיסיע האט אנגענומען א רע־זאלוציע צו פערשטארקען די מעגליכקייט, צו לעגא־ליזירען דעם יורידישען מצב פון די פליטים אין די לענדער וואו זיי וואוינען.
דער הויך־קאמיסאר מאקדאנאלד האט פער־טיידיגט דעם שטאנדפונקט, אז דער פעלקער־בונד זאל זארגען, נישט נאר פאר די 30 טויזענד פליטים, וואס זענען שוין אנטלאפען, נאר אויך פאר די יו־דען, וואס וועלען מוזען פערלאזען דייטשלאנד.
ווייטער האט ער זיך ארויסגעזאגט פאר שאפען אנ'אנפיהרונג אין דער שפיץ מיט א מלוכה־מאן מיט א וועלט־נאמען.
די עקספערטען - קאמיסיע האט אויך אויסגע־הערט א רעפעראט פון ד"ר רופין, וועלכער איז באלד אפגעפאהרען פון זשענעווע. א רעדע האט אויך געהאלטען דזשאנסאן פון נאנסען־אמט.
א שטארקען רושם האבען געמאכט די ערקלע־רונגען פון דעם בעריהמטען דייטשען שריפטשטע־לער הייגריך מאן און פון פראפעסאר געארג בער־נהארד. ביידע האבען זיי זיך אין נאמען פון די פלי־טים ארויסגעזאגט פאר שאפען א ספעציעלען קא־מיטעט פאר די פליטים. בערנאהארד און מאן האָ־בען פארמולירט 5 פאסטולאטען.

עסנדיג א מיטאג
טייל דיך מיט א הונגעריגן
דורך דער פערמיטלונג פון
בירגער־קאמיטעט
פון טראגען הילף די ארימסטע

זאל פילהארמאניע
נארודאוויטשא 90 — טעל. 213-84
היינט — לעצטע געזעגנונגס־פארשטעלונג פון
דזשעק רעכטצייט
גראנדיעזע פארשטעלונג מיט א קאנצערט־דיווערטיסמענט
היינט, מאנטאג, 9.15 אוונט
דער פרייליכער ציגיינער

נאך דער פארשטעלונג
א גרויסער פרייליכער קאנצערט
מיט'ן אנטייל פון דזשעק רעכטצייט און דער גאנצער טרופע
• געזאנג • טענצע • לעבעדיג ווארט • רעציטאציעס
עס נעמט אנטייל דער גאנצער ערשטקלאסיגער אנסאמבל לויט א.ב.
אייזענבערג, בעזמאן, בליאכער, נארליצקא, הערשקאוויטש, זשעניא און היימי לעווין, טופמאן, לאטאוויטש, ניסענצווייג, פישער, פאזנאנסקי, נייהויז, רייכענבערג, שערמאן.
סצענעס סקעטשעס מאנאלאגען בילדער
יעדער ארטיסט אויף זיין שטייגער יעדער אין זיין רעפערטואר.
שענסטע אפערעטע!
30 נומערן געזאנג אין 10 שפראכען 30 !
עפעקטפולע טענץ הערליכע אויסשטאטונג
הויפט־ראל: דזשעק רעכטצייט.

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער „פילהארמאניע“.
אדמיניסטראטאר : ש. הערשקאוויטש.

פלאַג פון די קאַרטעלען אין פוילען

אין דער קאַרטעליזאַציע פאַרנעמט פוילען דאָס ערשטע אָרט אין אייראָפּאַ

אין שייכות מיט די לעצטע שריט פון דער רעגירונג אויפ׳ן ווירטשאַפטליכען געביט, איז פאַרשאַרפט געוואָרען דער קאַמף מיט די קאַרטעלען. אויף די שפּאַלטען פון דער פוילישער פּרעסע ווערט דעריבער איצט געפירט אַ שאַרפע קאַמפּאַניע פאַר אָדער געגען די קאַרטעלען. צווישען אַנדערע האָט אויך דער „אי.ק.צ.״ פאַרעפענטליכט אַן אַרטיקעל וועגען דער אַנטוויקלונג פון קאַרטעלען אין פוילען פון וועלכען מיר ברענגען אייניגע אויספירונגען.

אָהן שום ספק טרעטען מיר אַריין איצט אין אַן עפּאָכע פון אַקטיווער קאַרטעלען־פּאָליטיק. עס ווייזט אָן דערויף דער דעקרעט, וואָס נאָוועליזירט דאָס קאַרטעלען־געזעץ. פאַרברייטערט די רעכט פון האַנדעלס־מיניסטער אויפ׳ן געביט פון אויפזיכט, אינטערווענץ, און רעפּרעסיע בנוגע די קאַרטעלען, עס ווערט אָנגעקינדיגט אַ רעדוקציע פון די פּרייזען פון אַ רייה קאַרטעל־אַרטיקלען און אין דער ערשטער רייה פון קוילען, צוקער, נאַפט און אייזען. און ענדליך ווערט אָנגעזאָגט די אויפלעזונג פון אַ רייה הענדלער־קאַרטעלען אין וועלכע עס איז נישט פאַרהאַן קיין עקספּאָרט־פּראָבלעם. און אויך נישט קיין סאָציאַלע נויטווענדיגקייט און וואָס זייער עקזיסטענץ לעגיטימירט זיך נישט מיט וועלכען עס איז מלוכה־אינטערעס.

אָהן שום ספק וועלען די אַלע פאַראָרדנונגען עטוואָס העמעווען דעם קאַרטעליזאַציע־פּראָצעס, וואָס איז לעצטענס אין פוילען פאָרגעקומען אין אַ געוואַלדיגען שנעלען טעמפּאָ. דער האַנדעלס־מיניסטער ווערט איצט דער דיקטאַטאָר פון די קאַרטעלען, ער וועט קענען אויפלעזען, דיקטירען, נייע בעדינגונגען פון זייער עקזיסטענץ און אַז. וו. דאָס וועט אָבער זיין אַ וואָרנונג פאַר אַ סך אינדוסטריעלער נישט צו בינדען זיך מיט קאַרטעלען, וואָס שטעהען אונטער אַ פראַגע־צייכען.

לויט אונזער מיינונג איז די אינטערווענץ פון דער מלוכה אויפ׳ן געביט פון קאַרטעלען אַ נויטווענדיגקייט און דער אינטערווענציאָניזם איז אין הסכם מיט׳ן פּראָגראַם פון ווירטשאַפטליכען ליבעראַליזם.

די מלוכה האָט נישט קיין יסוד צו אינטערווענירען אַזוי לאַנג, ווי עס הערשט דאָס פרייע שפּיל פון די ווירטשאַפטליכע כוחות און די פרייע קאָנקורענץ. אָבער מיט׳ן מאָמענט, ווען עס הערט אויף די פרייע קאָנקורענץ, ווען פּריוואַטע אונטערנעהמונגען רעגולירען זייער ווירטשאַפט לויט מאָנאָפּאָליסטישע יסודות — בעקומט דער עפענטליכער פאַקטאָר דאָס פולע רעכט צו אינטערווענירען און דאָס טאַקע אין הסכם מיט די ליבעראַלע פּאָסטולאַטען. איבעראַל וואו עס ווערט אָנגעווענדעט דער מאָנאָפּאָל־פּרינציפּ, דאַרט מוז אינטערווענירען דער עפענטליכער פאַקטאָר, וואָס בעגרעניצט די פרייהייט פון עקספּלאָאַטאַציע פון מאָנאָפּאָליסט.

אָבער דער אַנטי־קאַרטעל־פּראָגראַם דאַרף זיך נישט נאָר בעגניגענען מיט אַדמיניסטראַטיווע רעפּרעסיעס, נאָר דאַרף אויך שאַפען פאַרטיידיגונגס־מעגליכקייטען פאַר פּריוואַטע פירמען, וואָס ווערען בעשעדיגט דורך די קאַרטעלען דערמיט, וואָס פאַר די פּריוואַט־אינטערעסירטע וועט אָנערקענט ווערען דאָס רעכט אָנצוקלאָגען — וואָס ביז איצט עקזיסטירט עס נישט — און וואָס עס איז נאָך וויכטיגער דאַרף שטרעבען צו דער ענדערונג פון די אַלע פאַקטאָרען אין דער ווירטשאַפטליכער פּאָליטיק, פון דער מלוכה וואָס זענען גינסטיג פאַר דער שאַפונג פון קאַרטעלען.

דעריבער דאַרף מען נעבען דעם מינימאַלען קאַרטעל־פּראָגראַם, ד. ה. דעם פּראָגראַם פון קרבנות לטובת דעם גלייכגעוויכט פון בודזשעט אין דער ווירטשאַפט, וואָס דאַרף אַרויפגעלייגט ווערען אויף די קאַרטעלען, קרבנות ענליך צו די קרבנות, וואָס ווערען אַרויפגעלייגט אויף די מלוכה־בעאַמטע, פּריוואַטע אָנגעשטעלטע, עמעריטען, אינוואַלידען, און געגנטימער פון אונבעוועגליכע גיטער א. אַז. וו., דאַרף נאָך אויסגעאַרבייט ווערען א מאַקסימאַלער פּראָגראַם מיט׳ן ציל צו בעזייטיגען די אַלע פאַקטאָרען, וואָס זענען גורם צו דער שאַפונג פון קאַרטעלען בכלל.

עס האַנדעלט זיך וועגען שאַפען אַ אַנדערע איינשטעלונג אין דער ווירטשאַפט פון לאַנד, אַז דער קאַרטעל זאָל נישט זיין דאָס העכסטע שטרעבען, אַז דער קאַרטעל זאָל נישט זיין א איינציגע חכמה, דער איינציגער אויסוועג, אַז דער קאַרטעל זאָל נישט זיין אַ נויטווענדיגקייט, וואָס פליסט אַרויס פון דער סטאַטיסטישער רעקלאַמענטירענדער פּראָהיביציע און פּראָטעקציע ווירטשאַפט.

אַז אַזאַ מאַקסימאַלער פּראָגראַם איז פּאַקטיש אַ נויטווענדיגקייט איבערצייגט אונז די מאַטעריאַלען וואָס זענען פאַרעפענטליכט געוואָרען אין דער אָפיציעלער קאַרטעלען סטאַטיסטיק דורך דעם הויפּט סטאַטיסטישען אַמט.

מען דערוואוסט זיך פון זיי, אַז דער קאַרטעליזאַציע פּראָצעס האָט בעזונדערס אין די לעצטע צוויי יאָהרען אָנגענומען א געוואַלדיגע טעמפּאָ, נישט קוקענדיג אויף דעם אַנטי קאַרטעלען געזעץ און דעם קריזיס, וואָס געוועהנליך איז עס אַ צופאַלען פון קאַרטעלען און נישט קיין ווייטערדיגע ענטוויקלונג.

מען דערוואוסט זיך, אַז פוילען פאַרנעהמט דאָס ערשטע אָרט אין דעם אינטערנאַציאָנאַלען קאַרטעליזאַציע פּראָצעס.

אויפ׳ן געביט פון דער אינדוסטריע בעטייליגט זיך פוילען אין אַ גרעסערע צאָהל אינטערנאַציאָנאַלע פאַרשטענדיגונגען (97), ווי פראַנקרייך (76), ענגלאַנד (56) האָלאַנד (33), שווייץ (21), שוועדען (22), איטאַליען (21), פאַראייניגטע שטאַטען (18) א. אַז. וו. — וואָס דאָס אַליין בעווייזט שוין די געוואַלדיגע ענטוויקלונג פון קאַרטעליזאַציע פּראָצעס אין פאַרגלייך מיט אַנדערע לענדער.

מען דערוואוסט זיך אויך, אַז די שטופע אין דער קאַרטעליזאַציע פון דער פוילישער אינדוסטריע איז אין פאַרהעלטניש צו דער גרויס פון דער פוילישער אינדוסטריע איינע פון די גרעסטע אין אייראָפּע. מען קען דרייסט זאָגען, אַז צוויי דריטעל פון דער פוילישער אינדוסטריע איז אַרומגענומען פון דער קאַרטעליזאַציע און כמעט די גאַנצע גרויסע אינדוסטריע. עס ווייזט זיך אַרויס, אַז 65,6 פּראָצענט פון גרונד קאַפּיטאַל פון אַלע אַקציען געזעלשאַפטען אין פוילען אונטערליגען דער קאַרטעליזאַציע און פאַרגלייכענדיג די דאָזיגע ציפער מיט דער צאָהל אַקציען געזעלשאַפטען, וועלען מיר קומען צו דער איבערצייגונג, אַז די קאַרטעליזאַציע נעהמט אַרום כמעט די גאַנצע גרויסע אינדוסטריע, (וועלכע אויב זי איז אפילו נישט קאַרטעליזירט איז זי אויף אַ אַנדערען אופן מאָנאָפּאָליזירט יורידיש אָדער פאַקטיש).

מיר דערוויסען זיך אויך וועגען דעם גרויסען אַנטייל פון אויסלענדישען קאַפּיטאַל אין דעם קאַרטעליזאַציע פּראָצעס פון דער פוילישער אינדוסטריע. עס ווייזט זיך אַרויס, אַז די אַקציען געזעלשאַפטען מיט׳ן אַנטייל פון אויסלענדישען קאַפּיטאַל, וואָס זענען קאַרטעליזירט, קאָנצענטרירען אַרום 80 פּראָצענט גרונד קאַפּיטאַל פון אַלע קאַרטעל געזעלשאַפטען. דאָס בעווייזט, אַז די קאַרטעלען זענען קודם־כל די הערשאַפט פון אויסלענדישען קאַפּיטאַל. פוילישער קאַפּיטאַל איז אין זיי בעדייטענד שוואַכער רעפּרעזענטירט.

מיר דערוויסען זיך ווייטער, אַז די קאַרטעלען אָרגאַניזאַציע אין פוילען איז זעהר שטאַרק. אַן ערך 41 פּראָצענט פון אַלע קאַרטעלען זענען אָרגאַניזירט אין סינדיקאַטען (פאַרקויפס ביוראָס), און 25 פּראָצענט האָבען קאָנטראָל אָדער פאַרטיילונגס ביוראָס.

און ענדליך דערוויסען מיר זיך די נעגאַטיווע פאָלגען פון דער קאַרטעליזאַציע אויפ׳ן געביט פון פּרייזען און בעשעפטיגונג.

פון די אינדוסטריע אַרטיקלען, וואָס ווערען געקויפט דורך דער לאַנדווירטשאַפט, זענען די פּרייזען פון דער גרופּע אַרטיקלען וואָס זענען קאַרטעליזירט, אין דער צייט פון 1928—1934 געפאַלען אויף 14 פּראָצענט, בעת די גרופּע אַרטיקלען, וואָס זענען נישט קאַרטעליזירט פון דער אינדוסטריע געפאַלען אויף 41 פּראָצענט, פון דער לאַנדווירטשאַפט — 67 פּראָצ. בהמות — 67 פּראָצ., מילכוואַרג — 57 פּראָצ. א. אַז. וו.

די קאַרטעלען־פּרייזען אַרטיקלען זענען אין זייער פעסטקייט פון די פּרייזען איבערגעשטיגען געוואָרען נאָר דורך... די מאָנאָפּאָלען, ווייל די פּרייזען פון טאַבאַק זענען אין דער צייט געפאַלען נאָר אויף 3 פּראָצענט און פון זאַלץ זענען אַפילו געשטיגען אויף 1 פּראָצענט.

וואָס שייך דער בעשעפטיגונג בעשטעטיגט דער הויפּט סטאַטיסטישער אַמט די טענדענץ פון די קאַרטעלען צו בעגרעניצען, די בעשעפטיגונג. מיר דערוויסען זיך, אַז די קאַרטעליזירטע אונטערנעהמונגען שטרעבען צו בעגרעניצען די בעשעפטיגונג, בעת די נישט קאַרטעליזירטע ווייזען אַרויס אַ שטרעבונג צו פאַרגרעסערען די בעשעפטיגונג.

דאָס אַלץ בעווייזט, אַז דער פּראָצעס פון קאַרטעליזאַציע איז אין פוילען געגאַנגען צו ווייט, אַ סך ווייטער ווי אין אַנדערע לענדער — וואָס איז א שעדליכע ערשיינונג נאָכמעהר צוליב דעם, וואָס גלייכצייטיג איז אויך פאָרגעקומען דער פּראָצעס פון צוואַנגס קאַרטעליזאַציע, דער פּראָצעס פון מאָנאָפּאָליזאַציע עטאַטיזאַציע, רעגלאַמענטאַציע און קאָנצעסיאָנירונג, שליסונג פון פּראָפעסיעס, שאַפונג פון בראַנזשען אָרגאַניזאַציעס א. אַז. וו. די אַלע פּראָצעסען וואָס פאַרשטאַרקען זיך געגענזייטיג זענען אַ צו שטאַרקע בעלאַסטונג פאַר דער פוילישער ווירטשאַפט, זיי בעשווערען די ענטוויקלונג, האַמעווענדיג די אונטערנעהמערישקייט און די מעגליכקייט פון קאַפּיטאַל לאָקאַציע.

דעריבער מוז דער פּראָגראַם פון דער רעגירונג זיך שטעלען אין דער פראַגע בעדייטענד גרעסערע ציל בכדי צו האַמעווען דעם פּראָצעס פון מאָנאָפּאָליזאַציע״.

וואָס וועט איצט טאָן ענגלאַנד?

אַרום די אונטערהאַנדלונגען צווישען לאָנדאָן און רוים

די ענגלישע וואַהלען זענען פאָרביי. די קאָנסערוואַטיווע רעגירונג האָט ווייטער א פעסטע מעהרהייט. זעלטען וועלכער פּאַרלאַמענט האָט אַזאַ גרויסע מעהרהייט, וועלכע וועלען זיין די רעזולטאַטען פון די ענגלישע וואַהלען? וועט זיך ענדערען די ענגלישע אויסערן פּאָליטיק?

עס איז קלאָר אַז אין ענגלאַנד הערשט א שטאַרקע אומצופרידענהייט מיט די ביז איצטיגע רעזולטאַטען פון זשענעווע. אמת, צום ערשטען מאָל זייט זיין עקזיסטענץ האָט דער פעלקער־בונד „זיך מאָביליזירט״, האָט בעוויזען זיין גאַנצען אַפּאַראַט און האָט אָנגעווענדעט אין לעבען זיינע פּרינציפּען, כמעט איינשטימיג האָט די אינטערנאַציאָנאַלע אינסטיטוציע אָנערקענט, אַז א בעשטימטע מלוכה — אין דעם פאַל איטאַליען — איז שולדיג אין דער מלחמה, האָט די מלחמה אָנגעהויבען, איז דערמיט דער אַגרעסיווער צד, נאָך ווייטער, דער פעלקער בונד האָט צום ערשטען מאָל בעשטימט און אָנגעווענדעט ערנסטע ווירטשאַפטליכע סאַנקציעס געגען אַגרעסאָר, און די סאַנקציעס ווערען פאַקטיש דורכגעפיהרט און זענען גאַנץ ווירקזאַם.

דאָס אַלעס איז אמת.

נאָך דאָך האָט די ענגלישע עפענטליכקייט דאָס געפיהל אַז נישט אַלעס איז געטאָן געוואָרען. נישט גענוג איז געטאָן געוואָרען, אַחוץ אַז אויך דאָס, וואָס איז שוין געטאָן געוואָרען, איז עס געטאָן געוואָרען נישט מיט דעם נויטיגען ווילען און נישט מיט דער נויטיגער שנעלקייט. אין ענגלאַנד האַלט מען, אַז ביי אַן אַנדער טאַקטיק וואָלט מען שוין איצט געהאַט דעם סוף פון איטאַליעניש־אַביסינישען קאָנפליקט — לויט דער ווילען און לויט דער אויפפאַסונג פונם פעלקער בונד.

די האַלטונג פון לאַוואַל, וועלכער האָט געוואָלט ענג פאַרבינדען די התחייבותן פון פראַנקרייך אלס מיטגליד פון פעלקער בונד און זיין אָפּמאַך מיט איטאַליען דעם 7טען יאַנואַר הייאָהר, האָט אין א גרויסער מאָס צופיל פאַרצויגען דעם קאָנפליקט. צופיל ערמוטיגט מוסאָליני — און דאָס האָט בלויז אויפגערעגט לאָנדאָן.

און איצט איז אין ענגלאַנד געשאַפען געוואָרען א שווערע שטימונג. איינינע קרייזען דריקען אויס די פאָלגענדע געדאַנקען: ענגלאַנד האַרף זיך א צווייט מאָל שוין נישט אזוי ווייט און נישט אזוי שטאַרק אַנגאַזשירען, נישט געהן ווייטער ווי אַנדערע מלוכות; וועט ענטשטעהען א נייער קאָנפליקט זאָל לאָנדאָן נישט זיין דער איניציאַטאָר פון סאַנקציעס. זאָל אויך די ענגלישע רעגירונג זיך האַלטען שטרענג ביים אות פון די תקנות פון פעלקער־בונד, פּונקט ביי פּונקט, לאַנגזאַם דיסקוטירען יעדעס וואָרט. יעדען פאָרשלאַג — און בלויז דעמאָלט אָנווענדען מיטלען, אויב דער פאָרשלאַג וועט בעקומען איהר הסכמה.

דאָס איז א רמז אויף דער מעגליכקייט פון א דייטש־פראַנצויזישען קאָנפליקט, וועלכער קען אַנטשטעהן דורך א דייטשער אַגרעסיע געגען סאָוויעט־רוסלאַנד און געגען טשעכאָסלאָוואַקיי.

אַזאַ רעאַקציע מצד ענגלאַנד איז געווען פאָראויסצוזעהען, און דאָס פיהלט זיך שוין אין דער טאַקטיק פון דער ענגלישער רעגירונג. עס איז קיין ספק נישט, אַז דער ענגליש־פראַנצויזישער דירעקטער קאָנטאַקט איז זעהר אָפּגעשוואַכט געוואָרען. לאָנדאָן שטעהט איצט אין דירעקטע אונטערהאַנדלונגען מיט רוים, סיר עריק דרעמאָנד האָט די לעצטע טעג לאַנג קאָנפערירט מיט מוסאָליני. וועלכען ער האָט געפּעטען צוצושטעלען דער ענגלישער רעגירונג די בעדינגונגען, אויף וועלכע ער וויל איינגעהן צו שליסען שלום, דאָס הייסט נישט אַז לאָנדאָן שטעלט אָפּ איהר פּאָליטיק פון סאַנקציעס, ניין, — לאָנדאָן וויל אַפילו דורכפיהרען די סאַנקציעס אויף נאַפט און דערמיט אָפּשוואַכען איטאַליען, נאָר דערמיט ווייזט זיך אַרויס אַז לאָנדאָן וויל אויף דעם אָרט פון פּאַריז—רוים שטעלען אין צענטער פון דער ווייטערדיגער דיפּלאָמאַטיע לאָנדאָן—רוים.

לאָנדאָן האָט נאָך א צווייט פּראָבלעם צו רעגולירען מיט רוים. דאָס איז די פראַגע פון מיטעללענדישען ים. מוסאָליני וואָלט געוואָלט ווייזט אויס, א געוויסע אינטערנאַציאָנאַליזירונג פון דער לעזונג, לאָנדאָן וויל פעסט בעהאַלטען איהר הענעמאָניע, איהרע פּאָזיציעס, ענגלאַנד פיהרט אונטערהאַנדלונגען מיט גריכענלאַנד, צו בעקומען איינע אָדער צוויי באַזעס אויפ׳ן מיטעללענדישען ים. אויך זאָל זיין א פּריעציפּיעלער הסכם צווישען פראַנקרייך און ענגלאַנד וועגען שטעלען אין רשות דעם פּאָרט ביזערט אין פאַל פון אַן אַטאַקע.

דאָס פּראָבלעם פון מיטעללענדישען ים וואָס האָט אָנגענומען פאַרשאַרפטע פאָרמען אין צוזאַמענהאַנג מיט דער איטאַליעניש־אַביסינישער מלחמה, ווערט איצט געשטעלט און דער ערשטער רייה פון דער אינטערנאַציאָנאַלער פּאָליטיק. דאָס פּראָבלעם בעריהרט נישט בלויז די לעבעדיגע אינטערעסען פון ענגלאַנד נאָר אויך פון פראַנקרייך אין איהרע בעציהונגען מיט צפון־אַפריקע, איטאַליען, רומעניען און אויך אַפילו סאָוויעט רוסלאַנד, עס איז דעריבער קיין וואונדער נישט וואָס לאָנדאָן פאַרנעהמט זיך לעצטענס אזוי פיל מיט דער דאָזיגער פראַגע, און די אָפּטע אונטערהאַנדלונגען צווישען סיר דרומאָנד מיט מוסאָליני האָט בעוויזען, אַז לאָנדאָן וויל שנעל דאָס פּראָבלעם לעזען.

מוסאָליני בענוצט זיך דערמיט, און דריקט, פאַרשטעהט זיך, אויף דער אַנדערער פראַגע: אויף די שלום בעדינגונגען מיט אַביסיניען.

נאָר ווי עס זאָל נישט זיין: לאָנדאָן פיהרט איצט אַקטיוו איהר דיפּלאָמאַטיע כמעט גאָר זעלבסטשטענדיג, אָהן פּאַריז, און אַנשטאָט פּאַריז—רוים, פאַרנעהמט דאָס ערשטע אָרט לאָנדאָן—פּאַריז.

עס איז שווער צו זאָגען, אַז דאָס זאָל זיין א נצחון פון לע ד׳אָרסעי, זאָל דאָס זיין צוליב דעם, וואָס פּאַריז וואַרפט איהרע בליקען צו בערלין? זאָל דאָס בעדייטען אַז קע ד׳אָרסעי וויל זיך שאַפען א נייע פּאָזיציע דורך א דערנעהנטערונג מיט דייטשלאַנד?

דער לעצטער שמועס צווישען היטלערן און דעם פראַנצויזישען אַמבאַסאַדאָר אין דייטשלאַנד, פראַנסואַ־פּאָנסע, האָט בעוויזען גאַנץ בולט, אַז לאַוואַל האָט זיך געשטעלט גאַנץ ערנסט דעם ציל: א הסכם מיט היטלערן, און זיין דינסטאַגדיגע ראַדיאָ־רעדע האָט דאָס נאָך מעהר בעשטעטיגט, די איינצעלהייטען פון דעם „היסטאָרישען״ שמועס זענען נישט פאַרעפענטליכט, נאָר זענען גוט בעקאַנט. עס איז גענוג צו לעזען די היטלערישע פּרעסע, כדי צו זעהען קלאָר, וואָס די פיהרער פון דריטען רייך ווילען.

דער „פעלקישער בעאָבאַכטער״ שרייבט נאָך אָפען: „פראַנקרייך דאַרף אויסוועהלען! די דייטשע האַנד איז אויסגעשטרעקט!״ און „די דיפּלאָמאַטישע און פּאָליטישע קאָרעספּאָנדענץ״ ערקלערט אַז אויב פראַנסואַ־פּאָנסע האָט זיך בעמיהט צו בערוהיגען דעם פיהרער, וואָס אָנבעלאַנגט דעם סאָוויעטיש־פראַנצויזישען אָפּמאַך, איז דאָס אַן אומנוצליכע בעמיהונג! „די פאַרבעסערונג פון די דייטש־פראַנצויזישע בעציהונגען איז נישט א שווערע זאַך, אויב מען וועט זיך אָנשטרענגען ערנסט אויסצומיידען צו מאַכען אַנדערע התחייבותן און אויב אַזעלכע זענען שוין פאַרהאַן — דאַן זיי אָפּצורופען!״. דאָס איז קלאָר — וועט פּאַריז אַנולירען דעם אָפּמאַך מיט מאָסקווע — וועט אַלץ גוט זיין, וועט בערלין זיין פריינדליך צו פּאַריז, בערלין איז גרייט צו פאַרנעהמען דאָס אָרט פון מאָסקווע.

די ערנסטע פראַנצויזישע פּאָליטיקער פאַרשטעהן גאַנץ גוט די סכנה פון היטלערס פלירט מיט פּאַריז. אמת, די פּראָהיטלעריסטישע פּרעסע פאַרטיידיגט די „נייע ריכטונג״ פון דייטשלאַנדס פּאָליטיק; די פראַנקטוואַרטליכע פּרעסע איז אָבער געגען.

פון דער פּאָליטיק פון קע ד׳אָרסעי איז אָפּהענגיג. אויב לאָנדאָן וועט באמת ענדערען איהר דיפּלאָמאַטיע איצט איז נאָך נישט שפּעט ווייטער צו געהן אין דער ליניע פונם פעלקער בונד, ד.ה. דורך א קאָלעקטיווער פּאָליטיק, אזוי ווי דאָס האָט פאַרטיידיגט די ענגלישע רעגירונג פאַר די וואַהלען, ווי דאָס פאַרטיידיגט סאָוויעט רוסלאַנד און אין פראַנקרייך — העריאָ, וועט די פראַנצויזישע דיפּלאָמאַטיע געהן אין די זעלבע וועגען, זענען נאָך פאַראַן גוטע שאַנסען פון בעפעסטיגען דעם פּרעסטיזש פון קאָלעקטיווע אָפּמאַכען, פון פעלקער־בונד, פון שלום.

מ. יאַנבלום.

דייטשע מלוכה־אָרגאַנען ברעכען דאָס געזעץ

פיהרענדע ענגלישע ווירטשאַפטס־צייטונג וועגען עקאָנאָמישען טעראָר געגען די דייטשע יודען

לאָנדאָן. (יט״א) די בעדייטענדסטע און איינפלוסרייכסטע ענגלישע ווירטשאַפטס־צייטונג „דהי עקאָנאָמיסט״ בעהאַנדעלט אין אַ לענגערען אַרטיקעל די לעצטע אַנטי־יודישע ווירטשאַפטליכע געזעצגעבונג אין דייטשלאַנד און בעמערקט, אַז די רעגולירונג פון יודישען ווירטשאַפטליכען סטאַטוס איז פאַר די דייטשע מאַכטהאָבער אַ פיל ערנסטער פּראָבלעם ווי די רעגולירונג פון די יודישע רעכט אין קולטורעלען און פּראָפעסיאָנעלען געביטען, פון וועלכע די יודען זענען שוין אַרויסגעשטויסען געוואָרען. אויב — שרייבט דער „עקאָנאָמיסט״ — די ווייטערע ענטוויקלונג וועט געהן אין דער זעלבער ריכטונג, וואָס ביז איצט, — וועט די יודען־פראַגע אין דייטשלאַנד קענען געלעזט ווערען בלויז אויף דעם אופן, דאָס די יודען וועלען אויסשטאַרבען פון הונגער. פּונקט ווי עס איז ביז נישט לאַנג צוריק געווען אין דער הייראַטס־פראַגע, בעשטעהט איצט אַ כסדר׳דיגער קאָנפליקט אין דער ווירטשאַפטליכער ספערע צווישען געזעץ און פּראַקטיק. הויכע דייטשע רעגירונגס־פאָרשטעהער האָבען מעהרערע מאָל אין פאַרשידענע צייטען ערקלערט, אַז די יודישע ווירטשאַפטליכע טעטיגקייט וועט נישט געשטערט ווערען. דאָס דאַרף זיך בעציהען אין ערשטער רייה אויפ׳ן האַנדעל, וועלכער איז דאָס וויכטיגסטע טעטיגקייטס־געביט פון די דייטשע יודען אין דער ווירטשאַפט. גלייכצייטיג האָט די רעגירונג מעהרערע מאָל פאַראורטיילט די אַז. גער. „איינצעל־אַקציעס״ געגען יודישע געשעפטס־לייט און יודישע פירמען. עס פלעגט דערביי יעדעס מאָל אונטערשטראָכען ווערען, אַז אין געביט פון דער אַנטי־יודישער טעטיגקייט טאָר דער איינצעלנער בירגער, און אויך דער פּאַרטיי־מיטגליד, נישט געהען ווייטער ווי דאָס געזעץ שרייבט פאָר.

נייער פאָלקסבלאַט

דאָס לאָדזשער לעבען

נייער פאָלקסבלאַט

לאָקאַטאָרן, וואָס האָבן געגעבן וועקסלען אָדער געלד „ז'גורי"
מוזן בעקומען צוריקגעצאָהלט דעם דיפערענץ
נעכטיגע פערזאַמלונג אין יודישען הויזבעזיצער־פעראיין (פעטריק. 10)

אין שייכות מיט דעם לעצטען דעקרעט וועגן בילינערן דירה־געלד, איז נעכטן אווענד אונטערן פאָרזיץ פון פרעזעס י. מ. ביאַלער פאָרגעקומען אַן־אינפאָרמאַציע - פערזאַמלונג אין יודישען הויז־בעזיצער־פעראיין (פעטריקאַווער 10).

דער ערשטער האָט געהאַלטען אַן'אינטערעסאַנטען רעפעראַט אַדוו. ס. שאַיער, וועלכער האָט זיך אָפּגעשטעלט און בעלויכטען יעדען פונקט פון נייעם אוסטאַוו.

נאָך דעם רעפעראַט האָבען די אַנוועזענדע געשטעלטע פערשידענע פראַגען, אויף וואָס דער רעפערענט האָט געגעבען ערקלערונגען. אויף דער פערזאַמלונג האָבען די רעדנער אַרויסגערוקט אַ גאַנצע רייהע פאָרשלאַגען, ווי: צו גרינדען אַ קאָאָפּעראַטיווע באַנק פאַר די מיטגלידער; וועגען די **קאַנאַליזאַציע - אָפּצאָהלען, וואָס ווערען ביז איצט איינקאַסירט דורך די ווירטסלייט. דער דאָזיגער אָפּצאָהל דאַרף איינקאַסירט ווערען פון מאַגיסטראַט, וואָרום די ווירטסלייט דאַרפען נישט זיין קיין אינקאַסענטען פאַרן מאַגיסטראַט.**

ס'איז אויך בעריהרט געוואָרען די פראַגע פון קאָמונאַלען שטייער און וועגען די פערלענגערונג שטייערן א. אַנד. פראַגען, וואָס זענען נוגע די ווירטסלייט.

אין זיין רעפעראַט שטעלט זיך דער רעפערענט אַדוו. ס. שאַיער אָפּ אויף די ערשטע דריי פונקטען פון אוסטאַוו בנוגע די עקסמיסיעס.

— לויט דעם אוסטאַוו, — זאָגט דער רעדנער — האָט דער קאָמאָרניק איצט נישט קיין רעכט אויס צופיהרען קיין עקסמיסיע, אפילו די וואָס וואוינען אין 2 שטובען מיט אַ קוך, פון וועלכע די לאָקאַטאָרען זענען על פי רוב פערמעגליכע (?). ס'איז איצט נישט קיין פראַגע, צי דער לאָקאַטאָר איז אַרבייטסלאָז צי נישט. דערוויל זענען אַלע עקסמיסיעס אָפּגעהאַלטען. דערביי ווייזט דער רעדנער אָן, אַז די ערשטע דריי פונקטען, וואָס שייך עקסמיסיעס — זענען זיך סותר און דאַרפען נאָך אויפגעקלערט ווערען.

מיט וואָס האָט זיך די לאַגע צוליב דעם נייעם אוסטאַוו געענדערט? געענדערט האָט זיך, מיינט דער רעדנער דערמיט, וואָס ביז איצט האָבען די לאָקאַטאָרען זיך געמוזט ווענדען מיט ביטעס אָפּצוהאַלטען די עקסמיסיעס, און דערביי געמוזט מאָטיווירען זיין ביטע, פון איצט אָן וועלען די ווירטס־לייט מוזען שרייבען ביטעס צום געריכט און אָנ־ווייזען, פאַרוואָס געגען דעם אָדער יענעם לאָקאַטאָר ס'דאַרף די הנחה אָפּצוהאַלטען די עקסמיסיעס — נישט אָנגעווענדעט ווערען. אין אַזעלכע פאַלען, אויב דער ווירט איז איבערציינט, אַז דער לאָקאַטאָר איז נישט פערמעגליך, אָדער האָט אַרבייט, דאַרף ער זיך ווענדען צום געריכט און פערלאַנגען אויס צופיהרען די עקסמיסיע.

אַ גרויסע בערייטונג פאַר די ווירטסלייט איז די רעכט צו פערלאַנגען צו בעצאָהלען דאָס דירה־געלד נישט ווי ביז איצט, יעדען קוואַרטאַל, נאָר יעדען חודש. וויכטיג איז פאַר די ווירטסלייט דערמיט, וואָס אויב דער לאָקאַטאָר וועט נישט בעצאָהלען פינקטליך 2 חדשים, וועט ער קענען איינגעבען אין געריכט און פערלאַנגען אַן'עקסמיסיע. דער אוסטאַוו איז דערחום, ווי מיר זעהען — אַ „קאָמפּראָמיס־אוסטאַוו". עפּעס האָט מען געגעבען די לאָקאַטאָרען, און עפּעס די ווירטסלייט.

דער רעדנער דריקט אויס די איבערציינגונג, אַז אַ דאַנק דעם נייעם אוסטאַוו, וועלען זיך פערמינערען די פּראָצעסען, ווייל די לאָקאַטאָרען וועלען גיכער צאָהלען דירה־געלד.

בעת דער דיסקוסיע אַרום דעם רעפעראַט, זענען אַרויסגערוקט געוואָרען זעהר אינטערעסאַנטע פראַגען, ווי למשל, די פראַגע, **וואָס וועט זיין מיט די לאָקאַטאָרען, וואָס האָבען ביים אַריינציהען זיך אין אַ דירה קורץ פאַר דעם 1טען דעצעמבער און האָבען געגעבען וועקסלען אָדער געלד פאַר אַ יאָהר ז'גורי. פרעגט זיך, צי דאַרף דער ווירט צוריקצאָהלען דעם דיפערענץ, צי נישט?**

אַדוו. שאַיער ערקלערט, אַז אין די **דערמאָנטע פאַלען דאַרף דער דיפערענץ צוריקגעצאָהלט ווערען, ווייל אַ וועקסעל ווערט נישט בעטראַכט פאַר אַן'אָפּמאַך, דאָס זעלבע איז אויך בנוגע געלד אויב דער לאָקאַטאָר האָט געגעבען פריהער אויס געלד דאַרף דער דיפערענץ צוריקגעצאָהלט ווערען דעם לאָקאַטאָר**

אויב ס'וועט קומען צו אַזאַ ספסוך צווישען אַ ווירט מיט'ן לאָקאַטאָר, און דער לאָקאַטאָר וועט פערקלאָגען אין געריכט, וועט דאָס געריכט צו'פּסק'נען צוריקצוצאָהלען דעם דיפערענץ.

ס'זענען אויך אַרויסגערוקט געוואָרען אַנפראַגעס בנוגע **די וואוינונגען, וואָס זענען צוזאַמען מיט געשעפטען. צי דאַרף אַזאַ וואוינונג טראַקטירט ווערען פאַר אַ וואוינונג, צי פאַר אַ האַנדעלס־לאָקאַל?**

דער רעפערענט האָט אויפגעקלערט, אַז **די דאָזיגע וואוינונגען ווערען טראַקטירט אַלס פריוואַטע וואוינונגען און גענייסען פון דעם אוסטאַוו. אויסגעטיילט ווערען נאָר האַנדעלס - לאָקאַלען.**

נאָך דעם ווי דער רעפערענט גיט ערקלערונגען וועגען איבערגעבויטע לאָקאַלען, דאַנקט דער פאָר־זיצער ה' י. מ. ביאַלער דעם רעפערענט פאַר די ערקלערונגען, און מ'טרעט צו צו אַנדערע פונקטען פון דער טאָג־אָרדנונג.

ה' **שעוועלעוו** רעפערירט וועגען דער גרינדונג פון דער קאָאָפּעראַטיווער באַנק ביים פעראיין, און רופט די פערזאַמעלטע זיך צו דעקלאַרירען אַלס מיטגלידער.

ה' **משה וועגמייסטער** (עהרען־סעקרעטאַר פון פעראיין) רעדט וועגען די אַרויסגעשיקטע פראַגע־בויגנס און ערקלערט, אַז אַ דאַנק די אינטערווענץ פון פעראיין, זענען רעדוצירט געוואָרען די ציגזען פון פערלענגערטע שטייערן.

ה' **א. מ. זדונסקי** טראָגט אַריין אַ פאָרשלאַג, אַז דער פעראיין זאָל אונטערנעמען שריט וועגען די שטראָפען, וואָס ווערען לעצטענס אַרויפגעלעגט אויף ווירטסלייט פאַר רייסען די לוינען די סטרוזשעס.

ה' וועגמייסטער מיינט, אַז דערוועגען דאַרף מען זיך פערשטענדיגען מיט'ן אַרבייטס - אינספּעקטאָר, אַז ביים בעהאַנדלען אַזעלכע פראַגען, זאָל צוגעלאָזט ווערען אַ פערטרעטער פון פעראיין. דער פאָרשלאַג ווערט אָנגענומען.

צום סוף אַפּעלירט דער פרעזעס ה' י. מ. ביאַלער צו די פערזאַמעלטע, אונטערצושטיצען דעם אין איינציגען ריין יודישען הויז־בעזיצער פעראיין (פעטריק. 10) און אַז די, וואָס זענען נאָך ביז איצט נישט קיין מיטגלידער, זאָלען זיך דעקלאַרירען.

דער פאָרזיצער דערמאָנט אויך די אַנוועזענדע, וואָס האָבען בעקומען איינטריטס - קאַרטען צו דער אַלגעמיינער פערזאַמלונג פון דער קרעדיט - געזעלשאַפט, די וואָס האָבען נאָך קיין איינטריטס־קאַרטען נישט בעקומען, זאָלען זיי אַרויסנעמען אין דער קרעדיט - געזעלשאַפט, ווייל אויף דער פערזאַמלונג וועלען בעהאַנדעלט ווערען וויכטיגע פראַגען, וואָס זענען שטאַרק נוגע די יודישע הויז־בעזיצער. דערמיט ערקלערט פרעזעס ביאַלער די פערזאַמלונג פאַר געשלאָסען.

אַמאָל, אַמאָל איז געווען...
איצט אָבער איז עס אינגאַנצען אַנדערש
אַ מעשה מיט אַ בריף פון דער „ווידזעווער מאַנופאַקטור"

אין לייפּציג גייט אַרויס אַ דייטשע צייטשריפט געווידמעט דער פראַגע פון עקספּאָרט „איבערזעע־פּאָסט" האָט די דאָזיגע אין יאָהר 1924 בעקומען אַ בריף פון דער פערוואַלטונג פון דער „ווידזעווער מאַנופאַקטור" אין וועלכען דער צייטונג ווערט אויסגעדריקט אַנערקענונג.

צוליב דעם וואָס אַ רייהע צייטונגען אין פוילען האָט איצט, צוליב די יודען־פערפאָלגונגען אין דייטשלאַנד אויפגעהערט צו אַבאָנירען די צייטשריפט האָט די רעדאַקציע פון „איבערזעעפּאָסט" אַרויסגעשיקט צו די פירמען אין פוילען אַ צירקולאַר מיט רעקלאַמע־מאַטעריאַל, צום צירקולאַר האָט די רעדאַקציע פון „איבערזעעפּאָסט" צוגעלעגט אַן־אָפּשריפט פון בריף, וואָס זי האָט אַמאָל בעקומען מיט אַנערקענונגס־אויסדרוקען פון „ווידזעווער מאַנופאַקטור".

דער ציל פון דער רעדאַקציע פון דער דייטשער צייטונג איז קלאָר: דורך צולעגען דעם בריף פון „ווידזעווער מאַנופאַקטור" וויל דער דייטשער אָרגאַן אַרויסרופען דעם איינדרוק, אַז די „ווידזעווער מאַנופאַקטור" איז ווייטער אין האַנדעלס־בעציהונגען מיט דייטשלאַנד און בעזונדערס, אַז די ווידזעווער מאַנופאַקטור" איז ווייטער אַן'אַבאָנענט פון דער „איבערזעעפּאָסט" און עמפעהלט די דייטשע אויסגאַבע...

די רעדאַקציע פון „איבערזעעפּאָסט" ווייזט נישט אָן אין איהרע צירקולאַרען און אָפערטען צו די פוילישע פירמע אויפ'ן וויכטיגסטען פאַקט — אַז די „ווידזעווער מאַנופאַקטור" האָט איהר בריף צו דער דייטשער צייטונג אַרויסגעשיקט... אין יאָהר 1924.

פאַר דיר איז עס אַ אומנוציגע זאַך
דערפאַר וועט עס צונוץ קומען דעם בידגער־קאָמיטעט צו העלפען די אָרימסטע.

ווענדונג פון די ווירטשאַפטליכע פערבאַנדען
וועגען רעכט אויסצוקויפען פאַטענטען פאַר זייערע מיטגלידער

(ג) אין לויפענדען חודש הויבט זיך אָן דאָס אויסקויפען פאַטענטען אויפ'ן יאָהר 1936. די בעזונדערע ווירטשאַפטליכע פערבאַנדען האָבען איבערגעגעבען דער לאָדזער שטייער קאַמער וועגען ערלויבען זיי אויסצוקויפען פאַטענטען פאַר זייערע מיטגלידער.

צוליב דעם, וואָס עס איז פערעפענטליכט געוואָרען דער צירקולאַר וועגען פאַטענטען אויפ'ן יאָהר 1936 וועט די פראַגע פון אַ געהעריגער קוואַליפיקאַציע פון די פאַטענטען קאָמפּליצירט ווערען, דעריבער וואָלט געווען געוואונשען בכדי אויסצומיידען קאָמפּליקאַציעס, אַז די אַקציע פון די פערבאַנדען זאָלען ליבעראַל בעהאַנדעלט ווערען.

ביז איצט זענען די ביטעס פון די פערבאַנדען וועגען דער פראַגע נישט ערלעדיגט געוואָרען מען דאַרף אָבער ווינשען, אַז דער ענין זאָל ווי אַמשנעלסטען ערלעדיגט ווערען.

Dr. REICHER

פּאָלודניאָווא 28. טעל. 93-201

ספּעציאַליסט

פאַר מענער - שוואַכע - בעהאַנדלונג

סעקסועלע בעראַטונגען פון פּסיכאָ - אַנאַליזען

נעמט אָן פון 8—11 פון 5—8 אווענד.

טעאַטער „ראַזמאַיטאָשטשי"

דיר. ד. צעלמייסטער. אַדמ.: י. קרעכמאַן

ציגעל־גאַס 27, טעל. 112-25

היינט, 9.15 אווענט צום לעצטען מאָל!

צו האַלבע פרייזען! פון 54 גר. ביז 1.70 ערשטע רייהע

די בעליבטע און בעגאַבטע קינסטלערין

דינה האַלפּערן

צוזאַמען מיט איהר פּאַרטנער סעם בראָנעצקי

און גאַנצען אַנסאַמבל — אין לעצטען סענסאַצ. טעאַטער־שלאַגער פון ז. פּילדר, בעאַרבעט ל. מלאך. רעזשי: ח. סאַנדלער

„אָפּענע אויגען"!..

בעמערקונג: ווער עס קויפט פריהער אַ בילעט בעקומט אַ בעסערען פּלאַץ.

אַכטונג! מאָרגען דינסטאַג, פּונקט 9 אווענט גרויסער אַבשידס־אווענט פון די בעליבטע קינסטלערין

דינה האַלפּערן

מיט איהר אַנסאַמבל 3 פאָרשטעלונגען פאַר 1 בילעט

לויט אונזער מאָרגנדיגען אַנאָנס.

גרויסער מיטינג פון פּ.פּ.ס.
פאָדערט אַמנעסטיע און דאָס אָפּשאַפען פון קאַרטוז־בערעזע

(א) נעכטען איז אין דער „פילהאַרמאָניע" פאָרגעקומען אַ גרויסער מיטינג פון פּ.פּ.ס. צו וועלכען עס זענען געקומען אַן'ערך 2,000 מאַן.

מיט רעדעס זענען אַרויסגעטרעטען: אַדוו. גאַרליצקי פון וואַרשע, דער אַדוו. קעמפּנער, און ד"ר קריגער פון וואַרשע.

נאָך די רעפעראַטען איז אָנגענומען געוואָרען אַ רעזאָלוציע, אין וועלכער עס ווערט געפאָדערט אַ פולע אַמנעסטיע פאַר פּאָליטישע און קרימינעלע אַרעסטאַנטען, און דאָס אָפּשאַפען פון „קאַרטוז־בערעזא".

מאָנטאַג, 2 דעצעמבער

ו' כסלו תרצו

זון־אויפגאַנג 7.24

זון־אונטערגאַנג 3.27

דער האַנדעל ערב חנוכה
ביז ווען די געשעפטען וועלען מעגען זיין אָפען

(א) אין הסכם מיט אַ פאָראָרדנונג פון דער סטאַראָסטווע וועלען אין דער וואָך ערב די חנוכות, די שפּייז־געוועלבער און געשעפטען אַ וואָס האַנדלען מיט אַרטיקלען פון ערשטען געברויך — אָנהויבענדיג פון מאָנטאַג, דעם 16. ד. ח. ביז שבת דעם 21. ד. ח. — מעגען זיין אָפען ביז 9 אין אווענד, אַנשטאַט ביז 7.

זונטאַג, דעם 22. ד. ח. וועלען די געשעפטען מעגען זיין אָפען פון 1 בייטאָג ביז 6 אין אווענד.

אַלע קומען היינט, 9 אווענד
אין „פילהאַרמאָניע"
זיך געזעגענען מיט
דזשעק רעכטצייט

אָקופּאַציע־שטרייק אין מילער'ס פאַבריק

(א) מחמת דער געפּלאַנטער אַרבייטער־רעדוקציע, איז אויסגעבראָכען אַן'אָקופּאַציע־שטרייק אין דער פאַבריק פון דער פירמע יוליוש מילער (סענאַטאָרסקאַ 6). 200 אַרבייטער זענען געבליבען זיצען אין די מויערען פון דער פאַבריק.

דער אַרבייטס־אינספּעקטאָר האָט בעשטימט אויף מאָרגען, דינסטאַג אַ קאָנפערענץ, בכדי צו ליקווידירען דעם סכסוך.

אַ זשעראָמסקי־אַקאַדעמיע

(א) נעכטען, 5 בייטאָג, איז אין זאַל פון שטאָט־ראַט איינגעאָרדענט געוואָרען אַ פייערליכע אַקאַדעמיע, געווידמעט דעם 10־טען יאָהרצייט פון סטעפאַן זשעראָמסקי.

די אַקאַדעמיע האָט איינגעאָרדענט דער אַר־בייטער־אינסטיטוט פאַר בילדונג און קולטור אויפ'ן נאָמען פון סטעפאַן זשעראָמסקי.

פערזאַמלונג פון צוקערניע־אַרבייטער

(א) אויף פּשעיאַזד 34 איז נעכטען פאָרגעקומען אַ פערזאַמלונג פון צוקערניע־אַרבייטער און אָנגעשטעלטע אין דער לאָדזער וואָיעוואָדזשטווע.

די פערזאַמלונג האָט אָנגענומען אַ פּראָיעקט פון אַן'אָפּמאַך, לויט וועלכען די שכירות דאַרפען צערטיילט ווערען אין 3 קאַטעגאָריעס – צו 75. 55 און 40 זלאָטעס וועכענטליך. עס איז אויך בעשלאָסען געוואָרען, אין פאַל פון אַ נויטווענדיגקייט צו אונטערשטיצען די אַקציע מיט אַ שטרייק.

אַפּטייקען.
היינטיגע נאַכט - דיזשורען

היינט ביינאַכט דיזשורירען פאָלגענדע אַפּטייקען:

קאָפּראָווסקי (נאָוואָמיעיסקאַ 15), טראָווקאָווסקי (בזשעזשינסקאַ 56), ראָזענבלום (שרודמיעיסקאַ 21), באַרטאָשעווסקי (פּעטריקאָווער 95), סקוואַרטשינסקי (קאָנטנאַ 54), ל. טשינסקי (ראָקיטישינער 53).

KINO TEATR

MIRAŻ

11 LISTOPADA 16

היינט און פאָלג. טעג!

נייעסטע סענסאַציע פון סעזאָן!

טאַרזשאַן

דער אונערשראָקענער

אין דער הויפּט־ראָלע:

BUSTER GRABBE

אויסער'ן פּראָגראַם:

סלאָנג־צוגאַבע פון P.A.T.

אָנהויב 4 נאָכמ. שבת און זונטאָג 12 בייט.

סענסאציאנעל-שפאנענדער סוד

פון העכער דרייסיג יאהר, איז איצט ענטפלעקט געווארען

וואס עס האט דאן פאסירט אין לאדז מיט א 13-יעהריג מיידעל און איהרע טראגישע ליידען. — ערשט איצט דערצעהלט זי אין ניו-יארק די פרטים פון איהרע אומגליקליכע איבערלעבענישן, וואס האבן זיך אנגעהויבן אין לאדז

אין ניו-יארקער „פארווערטס" איז אפגע־דרוקט די פאסירונג, וואס מיר ברענגען ווייטער צוליב פערשטענדליכע טעמים. ווערען נישט אנגעגעבען די ריכטיגע נעמען.

ווי אונז איז בעקאנט, איז די מעשה אני־אמתיע, הגם איינצעלנע פאקטען ווערען דא איבערגעגעבען נישט פינקטליך. דאס איז ווייזט אויס אויך געטון געווארען מיט א בעשטימטער כוונה. עס איז נישט אויסגעשלאסען, אז עס געפינען זיך היינט־צו־טאג אין לאדז אזעלכע פערזאנען וועמען די דאזיגע געשיכטע איז גע־נוי בעקאנט.

די רעד.

מרס. ראזע (רייזעל) בעקער, פון 21 סטיועסענט סטריט, ניו יארק, האט נאך פיל איבערטראכטען און איבערקלערען בעשלאסען איבערצוגעבען איהר שטוינענדע לעבענס געשיכטע.

פרוי בעקער, איז „דאס פערלוירענע קינד" פון רבינס הויף. וועגען וועלכען מען האט נישט געהערט און וועלכע מ'האט געהאלטען פאר טויט. זי דער־צעהלט איצט איהר אויסערגעוועהנליכע לעבענס־גע־שיכטע צום פערעפענטליכען.

זי ווארפט אראפ דעם געהיימניספולען שלייער און זאגט אויס ווער זי איז.

ראזע בעקער האט אנגעפאנגען איהר געשיכטע מיט די פאלגענדע ווערטער:

— איך האב ענדליך בעשלאסען אויסצוזאגען ווער איך בין. נאך מיר האט מיין פאמיליע שוין קריעה געריסען, מען איז געזעסען נאך מיר שבעה, מען האט געשריבען צו מיין חתן, אז איך בין גע־שטארבען, איך בין דערווייטערט געווארען פון מיין פאמיליע, זיי האבען מיך בעטראכט פאר א פסול אין דער משפחה, אבער איין גאט ווייס, אז איך בין גע־ווען און בין אומשולדיג. איך בין אנ'ארענטליכע יו־דישע טאכטער, וואס האט זיך זעהר פיל אנגעליטען. אין איהר יונג לעבען און אויב איך בין עפעס בע־גאנגען א פעהלער, אדער א נארישקייט, בין איך שוין לאנג אפגעקומען דערפאר דורך מיינע אומגע־הויערע ליידען.

געוועזען ציימען ווען מענשען האבען זיך אינטע־רעסירט אין מיר און געבעטען רידען, אבער איך האב געשוויגען, עס זענען געווען אויך פאלען ווען מענשען פון רבינס הויף, האבען מיך דערקענט, אבער איך האב געלייקענט, אז איך בין איך. איצט קען איך שוין רעדען, ס'איז שוין אלץ פאראיבער, עס איז שוין אלץ היסטאריע.

איך בין רייזעלע די אומגליקליכע טאכטער פון א רב, מיין מוטער האט געהייסען שיינדעלע, מיין נאמען טראג איך נאך דער קאזשעניצער רבי־צין פון וועלכער מיר שטאמען.

מיין פאטער האט געהאט סמיכה אויף רבנות צו 13 יאהר. צו 14 יאהר האט ער חתונה געהאט מיט מיין מאמען. מיין פאטער איז געווען זעהר גע־שעצט אין רבינס הויף. אבער עס איז איהם נישט געגאנגען מיט קינדער, מיין מאמע האט געבוירען צוויי קינדער און ביידע טויטע. ער איז דעריבער צו־געשטאנען צום רבין, אז ער זאל איהם העלפען.

דער רבי ר' מלך האט איהם געהייסען טון דאס פאלגענדע:

ערשטענס, נאך איידער ווי עס וועט געבוירען ווע־רען א קינד זאל מען זיך משדך זיין מיט אנ'אנדער רבין, דאס הייסט, אזוי שנעל ווי ביידע רביצינס וועלען פערגעהן אין טראגען זאל מען מאכען א קנס מאל און שליסען דעם שידוך מיט דעם בעדינג, נא־טירליך, אז אויב איין קינד וועט זיין א יונגעל און דאס אנדערע א מיידעל זאלען זיי זיין חתן־כלה, דאן זאל ר' מלך'ס נייגעבוירען קינד געהן אנגעטון אין ווייסע קליידער ביז עס וועט אלט ווערען 12 יאהר.

מען האט באלד אנגעהויבען צו זוכען א רבין מיט וועמען זיך משדך צו זיין און ענדליך האט מען געשלאסען א שידוך מיט א רבי.

אונטער אזעלכע אומשטענדען בין איך געבוירען געווארען צו בדיקת חמץ. א טאג פאר ערב פסח, מ'האט באלד טעלעגראפירט צום מחותן, דעם רבי, אז עס איז געבוירען געווארען א מיידעל, די רביצין איז געלעגען געווארען צום צווייטען סדר, זי האט גע־האט א יונגעל, זיי האבען באלד טעלעגראפירט צו אונז: עס איז א יונגעל און א זיווג.

צום חתן'ס ברית זענען געקומען אלע אנגעזע־הענע „גוטע יודען", ווי דער אסטראווצער, דער גע־רער, דער קאזשעניצער, סטאלנער, דער טראדיסקער און נאטירליך מיין פאטער אלס מחותן, און מען האט זיך דריי טעג משמח געווען.

מיך האט מען אויפגעצויגען אין ווייסע קליי־דער, און מען האט מיך געהיט ווי דאס שווארצ־אפעל פון אויג, איך האב געהייסען „דאס אויסגע־בעטענע קינד".

אבער באלד האט עפעס פאסירט, וואס האט גע־קאסט מיין יונגען פאטער זיין לעבען.

ווי מיין אומגליקליכע מוטער האט מיר דער־צעהלט איז עס אזוי געווען: ווען כ'בין אלט געווען א האלב יאהר, בין איך שטארק קראנק געווארען. מען האט גערופען די בעסטע דאקטוירים. אבער זיי האבען געפונען וויניג האפענונגען, וואס פאר א קראנק־הייט עס איז געווען, ווייס איך נישט, אבער כ'האב געהאלטען זעהר שמאל. מיין פאטער איז געזעסען אלע טאג און געלערנט אין בית המדרש ביז שפעט אין דער נאכט איינמאל ארום עלף א זייגער אין דער נאכט האט מען אנגעזאגט מיין פאטער אז זיין ריי־זעלע איז אין גרויס געפאהר, און אז ער זאל עפעס טון, מיין פאטער איז גלייך ארויס פון בית המדרש אויפן וועג צום בית עולם בעטען גאט פאר מיר ביים עולם בעטען גאט פאר מיר ביים אוהל פון אלטען רבי.

נישט ווייט פון דעם בית עולם געפינט זיך דאס שעכטהויז, ווען מיין פאטער איז צוגעקומען צום בית־עולם, זענען אויף איהם אנגעפאלען הינט פון שעכטהויז און זאיהם אפגעריסען די זיידענע קאפאטע. ער האט זיך שטארק דערשראקען און ווער ווייס פאר וואס (אפשר האט ער געמיינט אז דאס זענען גאר נישט קיין הינט, נאר פערשטארבענע מתים, טויטע פון בית עולם), קורץ, עס האט זיך איהם געלאזט דאס בלוט פון האלז, און ער איז געפאלען אין חלשות, אין דער פריה, ווען די שותטים זענען גע־קומען אין שעכטהויז אריין, האבען זיי געפונען מיין פאטער ליגען אין א קאלוזשע בלוט. עס איז געווארען א געוואלד, מען האט איהם גלייך אהיימ־געפיהרט, אבער ער איז געווען זעהר קראנק און האט שוין פון דעמאלט אן כסדר געקרענקט.

אין יענער צייט האבען זיך חסידים בעמיהט אז מיין פאטער זאל ווערען רב, אבער נאך דער פא־סירונג איז שוין דאס געווען אוממעגליך. מיין פאטער איז שוין געווען א צובראכענער מענש און קוים וואס ער האט זיך געהאלטען אויף די פיס.

ווען איך בין שוין געווען א מיידעל פון א יאהר צעהן איז מיין פאטער נאך אלץ קראנק געווען, אין יענער צייט, דאס געדענק איך שוין אליין, האט מען געראטען מיין פאטער, אז ער זאל פאהרען קיין מע־ראן, וואו די בעדער קענען איהם העלפען, מיין פא־טער האט זיך געלאזט אין וועג אריין צו פאהרען איבער לאדז, סאסנאוויץ, קיין דייטשלאנד, און פון דארט קיין מאראן. אבער ווען ער איז געקומען קיין לאדז, האט זיך ביי איהם ווידער אמאל דאס בלוט געלאזט פון האלז. עס איז געווען א שרעקליכער בלוט שטורץ, אזוי אז מען האט געמיינט, אז ער וועט שוין מעהר נישט קומען צו זיך. מען האט איהם אבער אפ געראטעוועט און ער איז געלעגען א לאנגע צייט אין פאזנאנסקים שפיטאל, דער אלטער פאזנאנסקי, דער גרינדער פון דער גרויסער מאנופאקטור פירמע „י. ק. פאזנאנסקי" האט דעמאלט נאך געלעבט און האט זיך שטארק אינטערעסירט מיט מיין פאטער, ער האט פ ערנאינטערעסירט אין מיין פאטער אויך דעם אלטען לאדזשער רב, ' אליהו חיים מייזעל זצ"ל, ווי אויך איינינע אנגעזעהענע בעלי הבתים ווי עזרא שיקער, משה אהרן וויינער, די וואידיסלאווסקים און אנדע־רע. מען האט באלד טעלעגראפירט צו דער מאמען און זי איז געקומען מיט מיר, מיין פאטער האט גע־מוזט בלייבען אין שפיטאל א לענגערע צייט, פאז־נאנסקי האט איהם אפגעגעבען א בעזונדער צימער, און מיין מוטער מיט מיר האט מען איינגעארדענט אין א וואוינונג אויף מרדכי גבאים גאס.

א טראגעדיע אין א רבינס הויף: ריי־זעלע ווערט פערפיהרט פון אנ'אק־טיאר.

רייזעל דערצעהלט ווייטער:

— איך בין דעמאלט אלט געווען א יאהר צוועלף. קעגענאיבער אונזער הויז האט געוואוינט א פרוי מיטן נאמען יוכבד, וועלכע איז געווארען זעהר בע־פריינדעט מיט אונז, איבערהויפט בין איך געווארען בעפריינדעט מיט איהר טעכטערל לאה. וועלכע איז געווען אביסעל עלטער פאר מיר, לאה, אדער לאה'לע. האט נישט געהאט קיין פאטער, איהר טאטע איז א־וועק קיין ארץ ישראל און איז דארט געשטארבען, זי האט געהאט א קוזין, וועלכער איז געווען אנ'אק־טיאר און געשפילט אין זאנדבערגס טרופע.

און געווען איז דאס פורים אוונט צו דער סעודה. מיין מוטער איז אוועק צום טאטען אין שפי־טאל, צו פראווען מיט איהם צוזאמען די פורים סעו־דה און מיך האט זי איבערגעלאזט ביי דער שכנטע, לאה'לע האט מיר ווידער דערצעהלט וועגען איהר קוזין און ווי אזוי ער שפילט „טריאטער" (אזוי האט זי ארויסגערעדט דאס ווארט „טעאטער"). זי האט מיך צוגערעדט צו געהן מיט איהר זעהען די פיעסע, וואס מען האט דעמאלט געשפילט. עס דוכט זיך מיר, אז געשפילט האט מען „חסל מחנה יהו־דה" איך האב זיך געלאזט איבעררעדען און בין א־וועק אהין מיט איהר.

ווען כ'בין אריינגעקומען אין טעאטער האט אלץ אין מיר געציטערט. איך האב געמיינט, אז זי האט מיך דא פערפיהרט אין א קלויסטער אריין, די גאנ־צע צייט ווען מען האט געשפילט די פיעסע בין איך געווען זעהר נערוועז. נאך דער פארשטעלונג האט זי מיך בעקענט מיט איהר קוזין, וועמען איך בין שטארק געפעלען געווארען, און ער האט מיך גע־בעטען אפט צו קומען אין טעאטער אריין.

(ווייטער — מארגען).

דזשעק רעכטצייט'ס לעצטע פארשטעלונג אין לאדז

היינט אין פילהארמאניע א גרויסע פארשטעלונג מיט א פרייליכען קאנצערט

היינט אין אוונט וועט דער אמעריקאנער סטאר דזשעק רעכטצייט זיך געזעגענען מיט'ן לאדזער טעאטער־פובליקום, וועלכעס האט איהם בעת'ן קורצען שפילען אין לאדז ארויסגעוויזען אזוי פיל פערעה־רונג און אנערקענונג.

צו זיין געזעגענונגס - אוונט האט דעריבער דער גאסטראלער און די גאנצע טרופע צוגעגרייט עפעס ספעציעלעס, וואס זאל בלייבען אין זכרון פון עולם ביז דער צייט ווען דזשעק רעכטצייט וועט ווידער אמאל קומען קיין לאדז.

א חוץ דער אויסגעצייכנעטער פיעסע „דער פרעה־ליכער ציגיינער" וואו רעכטצייט מיט דער גאנצער צוזעקליבענער טרופע בעוויזען זיך אין זייערע סוק־צעס־ראלען, וועט נאך דער פארשטעלונג פארקומען א גרויסער קאנצערט, אין וועלכען ס'וועלען אנטייל נעהמען אלע מיטגלידער פון דער טרופע יעדער אויף זיין שטייגער און אין זיין רעפערטואר.

פערשטעהט זיך, אז די ערשטע פידעל אין דעם קאנצערט וועט שפילען דזשעק רעכטצייט, וועלכער וועט זינגען די נייעסטע לידער פון זיין גרויסען רע־פערטואר און וועט אויספיהרען אזעלכע נומערן, וועלכע לאדז האט נאך נישט געזעהן.

לאדז גרייט זיך דעריבער היינט געזעגענען מיט דעם ליבלינג דזשעק רעכטצייט.

גרויסע פערזאמלונג אין קאלאניאל-הענדלער-פעראיין

נעכטען איז אין קאלאנ אל-הענדלער-פעראיין (שרודמיעסקא 20) פארגעקומען א פער אמלונג פון די יודישע קאלאניאל און שפייז-הענדלער אין לאדז.

נאך דער ערעפנונגס-רעדע פון פארזיצער חיים גאטליב, האלטען רעפעראטען וועגען אלע אקטו-עלע קליינהענדלער-פראגען די ה"ה: ד"ר ג. קראוש און ווייך.

אין דער דיסקוסיע האבען זיך בעטייליגט די ה"ה: ברוינער, פיאטרקאווסקי, גאלדקארן, פינ קעלשטיין א. א.

רעזאלוציעס:

צום סוף זענען אנגענומען געווארען פאלגענדע

1) אונטערנעמען ענערגישע שריט בכדי אויס-צווירקען, א נאוועליזירונג פון געזעץ וועגען לא-קאטארען - שוץ, לויט וועלכען ד יגעשעפטען פון 3-טער ו אנדעלס-קאטעגאריע זענען ארויסגענומען געווארען פון אונטער דעם לאקאטארען־שוץ-געזעץ.

2) די פער אמלונג אפעלירט צו די רעגירונגס-ארגאנען, אז דער פראיעקטירטער בילדונגס-צענזגעזעץ זאל נישט חל זיין אויף די שוין עקזיסטירענדע געשעפטס-איינהאבער.

3) די פער אמלונג בעשליסט אנצושטרענגען אלע מיטלען בכדי דעם 20-יעהריגען יובל צו פערוואנדלען אין א מאניפעסטאציע פון דער איינ-הייט און גאנצקייט פון דער יודישער קאלאניאל און בעשפייזונגס־בראנזשע אין לאדז.

ביי לוסטראציעס פון די פליה-סאניטאר-קא-מיסיעס זאל זיין אויך א פארשטעהער פון קאלאניאל הענדלער מיט שטים־רעכט.

6-שעה'דיגער ארבייטס-טאג

גרויסע פערזאמלונג פון טעקסטיל-ארבייטער

(א) נעכטען איז פארגעקומען אין זאל פון דער רעסורסע אויף קילינסקיעגא 123 א גרויסער מיטינג פון טעקסטיל-ארבייטער, ארגאניזירט ביי ז. ז. ז.

מיט רעפעראטען זענען ארויסגעטראטען די דעפוטאטען גארדעצקי און קאפושטשענסקי.

דער עיקר איז גערעדט געווארען, וועגען דער נויטווענדיגקייט אנצוהויבען אנ'איינהייטליכע אקציע פון דער גאנצער ארבייטער-וועלט וועגען נארמירען די ארבייטס-בעדינגונגען און ארבייטס-צייט, וועגען א 6-שעה'דיגען ארבייטס-טאג, רעגי-רונגס-אויפזיכט איבער דער פראדוקציע א. א. וו.

עס זענען אנגענומען געווארען ענטשפרע-כענדע רעזאלוציעס.

היינט, 9 אווענט זינגט און טאנצט

דזשעק רעכטצייט

אויף זיין געזעגנונגס-אוונט

אין „פילהארמאניע"

גוט מארגען!

צוריק צום אלטען!..

די היינטיגע וואך, קומט אין רעדאקציע אריין א „שטענדיגער לעזער" מיט א צייטונג אין האנד:

— פאניע, זאגט דאס יודעל, די מעשה איז אמת?

— וועלכע מעשה? אז די איטאליענער געהען פלימה פון אביסיניען?

— אביסיניען, שמאביסיניען!! וואס אינטערע־סירט דאס מיך, זאלען זיי זיך רייסען פאר די קעפ — מיך אינטערעסירט מעהר די מעשה, אז די טראמ־וואיען ווערען סקאסירט פון דער פעטריקאווער און פון דער נאוואמיעיסקא גאס — אט־א דאס אינטערע־סירט מיך מעהר פון דער גאנצער מלחמה.

— וואס ווייסט איהר, פאניע, וואס פאר א ישועה דאס וועט זיין פאר דער מענשהייט.

— א ישועה? וואס פאר א ישועה איז דאס פאר דער מענשהייט?

— פאניע, פערטראכט אייך, וועט איהר זעהען, אז מיר געהען צוריק צום אלטען; צוערשט וועט מען איבערטראגען די טראמוויען פון דער פעטריקאווער גאס אויף די אונטער־גאסען. אין א צייט ארום וועט קומען א צווייטער ביראט, און וועט בעשליסען אינ־גאנצען צו סקאסירען די טראמוויען, דערנאך וועט קומען א דריטער ביראט און וועט סקאסירען די אויר־טאס) וועט מען זיך נעמען צוריק צו פערד, ווע־לען בעלי עגלות, דראשקאזשעס, בעקומען פרנסה, און אז ס'וועלען זיין פערד וועט מען לייזען פאר האבער, וועלען יודען האבען פרנסה. שמידען ווע־לען האבען צו טון, סטאלארעס, שלאסערס.

וועט די רעגירונג זעהען, אז מ'קען זיך בע־געהן אהן טראמוויען, וועט מען סקאסירען די באה־נען, וועט מען דארפען נאך מעהר פערד, וועט מען דארפען נאך מעהר שמידען, סטאליארעס און שלא־סערס.

און אז ס'וועלען נישט זיין קיין טראמוויען וועט מען נישט דארפען אזויפיל.. פאנאטאוויעס, מענשען וועלען קענען געהן פריי און פראנק און נישט דאר־פען פריהער זאגען ווידוי.

אז ס'וועלען נישט זיין קיין באהנען, וועלען נישט זיין קיין באהן־קאטאסטראפעס.

דערנאך וועט מען זיך נעהמען צו סקאסירען די עלעקטריע מיט גאז. וועלען מענשען נישט פער־טשאדעט ווערען, מ'וועט זיך קענען לעגען רוהיג שלאפען, און נישט מורא האבען ס'זאל פלאצען א רעהר, און האבען א גאזאווע טויט...

פון די אעראפלאנען איז דאך שוין אפגערעדט. די לופט משחיתים וועט מען פערברענען אויפן פייער, און אז מ'וועט נישט פליהען אין דער לופט, וועט מען נישט האבען פון וואס אראפצופאלען און צעברעכען האלז און נאקען. אז ס'וועלען קיין „שטא־לענע פיינעל" נישט זיין, וועלען די נאז־באמבעס קיין ארטיקעל נישט זיין. און אז ס'וועלען קיין גאז־באמבעס נישט זיין, וועלען קיין מלחמות נישט זיין. און אז ס'וועלען קיין מלחמות נישט זיין, וועט זיין שלום אויף דער וועלט.

— דאס אלץ, פאניע, וועט מען האבען צו פער־דאנקען דעם איצטיגען לאדזער ביראט מיט דעם סקאסירען די טראמוויען פון דער פעטריקאווער־גאס.

— פאניע, האט דאס יודעל פערענדיגט, אויב די מעשה איז טאקע אמת, איז א סימן, אז מיר געהען צוריק צום אלטען.

— הלוואי, טאטע זיסער! ...

אב-נעק.

דער באנדיט,

וואס בעפאלט און בערויבט פרויען

(א) יז מיר האבען נעכטען געמאלדען, איז נאכן בעפאלען און בערויבען א געוויסע וולאדיס־לאווא מיכאלאוויטש — אויף דער ספארנא גאס — ארעסטירט געווארען, מיט דער הילף פון א שפיר־הונד, דער 18-יאהריגער באנדיט סטאניסלאוו דונ־טשיק.

איצט האט דער באנדיט זיך מודה געווען אין אדורכפיהרען באנדיטען־אנפאלען און בערויבען: עוגעניא רוטקאווסקא (פון מאסטאווא 36), בראָ־ניסלאווא קאלקושינסקא (פון באטארעגא 12). מאר־יא פאדהארגאדענסקא (פון מאסטאווע 30) און אלגא זעלמע (פון סרעבזשינסקא 3).

קלאנג-קינא-טעאטער

ZACHETA

זגערזשער 26.

היינט און פאלג. טעג!

גרויסער דאפעלטער פראגראם:

— I —

„די שקלאפין פון מאנדאלאי"

אין די הויפט-ראלען:

WARNER OLAND און RICARDO CORTEZ

— II —

„כ'וויל נישט וויסען ווער דו ביזט"

מיט Szöke Szakall און Liana Hayd

אנהויב 4 נאכמ. שבת און זונטאג 12 פריה.

ספּאָרט-בעוועגונג

געגען דער אָלימפּיאַדע אין בערלין
אויפרוף פון אינטערנאציאנאלען קאמיטעט

די סטאטוטען פון דער אָלימפּיאַדע, לעגען אַרויף אויף די אָרגאַניזאַטאָרען פון די אָלימפּיאַדע-שפּילען די פּליכט „צו מאַכען די דאָזיגע פאַראַנשטאַלטונג אַלס פאָלקאָמענער וואָס זאָל זיין ווירדיג פאַר איהר רוהמפולער פערגאַנגענהייט און אין הסכם מיט די ערהאַבענע אידעען וואָס האָבען בעהערשט די בענייער פון די אָלימפּישע שפּילען און זיי מאַכען, מחוץ פון די ספּאָרטליכע פערמעסטונגען איבער דער אָרגאַניזאַציע אויך 5 קאָנקורסען אין דער קונסט. (אַרכיטעקטור, מאלעריי, סקולפּטור, מוזיק און קולטור), וועלכע זענען אַן אינטעגראַלער טייל פון די פייערליכקייטען.

די אָלימפּישע שפּילען זענען אַלזאָ נישט נאָר אַ מעטש בעשטימט צו בעווייזען די בעסטע פיזישע לייסטונגען נאָר זיי געבען אויך צו דער פייערליכקייט פון אַלטערטום, פון וועלכע זיי ציהען זייער טראַדיציע אַ הויכען מאָראַלישען שוואונג. נישט נאָר די אַטלעטען פערמעסטען זיך, נאָר אויך די אַרטיסטען, וועמענס הויפּט-טוגענדען זענען לאָיאַליטעט און אַכטונג פאַר'ן געגנער.

ס'וועט זיין אַ פערלעצונג פון גייסט וואָס בעהערשט די דאָזיגע פייערליכקייטען, אויב מ'וועט טאָלערירען, אַז זיי זאָלען פאָרקומען אין נאַצי-דייטשלאַנד אונטער אַ רעזשים, וועלכער האָט אויפגעשטעלט שנאה און פערפאָלגונג אַלס נאַציאָנאַלען אני מאמין.

בכדי די דאָזיגע ערנידערונג זאָל איינגעשפּאָרט ווערען די אַלע, פאַר וועלכע די אָלימפּישע אידעע איז אונצורייסבאַר פערבונדען מיט די בעגריפען פון רעכט און לאָיאַליטעט דאַרף אַ כוואַליע פון פּראָטעסטען געווענדעט ווערען צו די אויטאָריטעטען פון דער אָלימפּיאַדע וואָס צוליב זייער שולד פּרעטענדירען די הערען פון דריטען רייך צו פערנעהמען אַ מיסיע, וועלכע איז געווען בעשטימט אַמאָל פאַר אַ ציוויליזירטען רעזשים.

אַרטיסטען, ספּאָרטלער, פרייע מענשען פון אַלע פּאַרטייען, פון אַלע ראַסען, פון אַלע רעליגיעס, שטעלט אייך אַקעגען, אַז די אונשעצבאַרע רעכט פון גייסט זאָלען נישט דאַרפען פערשמוצט ווערען, פּראָטעסטירט געגען דעם אָפּהאַלטען די אָלימפּישע שפּילען אין אַ לאַנד פון באַרבאַריזם, שעצט די אָלימפּישע אידעע.

אינטערנאַציאָנאַלער קאָמיטעט צו שיצען די אָלימפּישע אידעע.

דער צוג געגען די אָלימפּישע שפּילען אין בערלין

נ י ו - י אָ ר ק. לויט דער איניציאַטיווע פון דער אַנטי-נאַצי-ליגע אין אַמעריקאַ, וועמענס פּרעזידענט ס'איז סעמיועל אונטערמייער איז דעם 7 נאָוועמבער אָרגאַניזירט געוואָרען אין ניו-יאָרק אַ ריזיגע מאַניפעסטאַציע לכבוד דעם ריכטער ט. מאַהאָנער, פּרעזידענט פון אַמאַטאָרישען אַטלעטיקער פערבאַנד, וועלכער האָט זיך אַרויסגעזאָגט געגען אַנטיילנעמען אין דער בערלינער אָלימפּיאַדע.

ס'האָבען גערעדט: ריכטער פון העכסטען געריכט פערדינאַנד ה. פּעקאָראַ, גובערנאַטאָר פון ניו-יאָרק הערבערט לעהמאַן.

* * *

דער קאָנגרעס פון אַמעריקאַנער לעגיאָן האָט בעשלאָסען נישט צו ערטיילען קיין פינאַנציעלע אונטערשטיצונג דעם אַמעריקאַנישען אָלימפּישען קאָמיטעט, וועלכער וועט שיקען אַ מאַנשאַפט קיין בערלין. דער לעגיאָן האָט טויזענדער אָנהענגערס.

דער גענעראַל-סעקרעטאַר פון פעדעראַל-קאָמיטעט פון קריסטליכע בירגער אין אַמעריקאַ האָט פערעפענטליכט אַ דעקלאַראַציע געגען דער בעטייליגונג אין די אָלימפּישע שפּילען פון דייטשלאַנד. ער שטיצט זיך אויף די פּערזענליכע ערפאַהרונגען, וואָס דער קאָמיטעט האָט געמאַכט די לעצטע עטליכע חדשים אין דייטשלאַנד.

* * *

דער 55-טער יעהרליכער קאָנגרעס פון דער אַמעריקאַנער אַרבייטער-פעדעראַציע האָט אָנגענומען אַ רעזאָלוציע, וואָס לעגט אַרויף אַ חוב אויף אַלע אַרבייטער נישט צו בעטייליגען זיך אין דער בערלינער אָלימפּיאַדע, ווייענדיג אין דער מיינונג, אַז אַזאַ בעטייליגונג קען נאָר דינען צו פערשטאַרקען דעם פּרעסטיזש פון נאַצי-רעזשים.

* * *

דער גובערנאַטאָר פון שטאַט פּענסילוואַניען דזשאָרדזש ערל(?) האָט אויפגעפאָדערט דעם אַמעריקאַנישען אָלימפּישען קאָמיטעט זיך אָפּצוזאָגען פון בעשלוס אַרויסצושיקען אַן אַמעריקאַנער מאַנשאַפט צו די נאָהענטסטע אָלימפּישע שפּילען.

* * *

גענעראַל דזשאָנסאָן האָט ערקלערט, אַז ער איז געגען דעם אַמעריקאַנער אַנטייל אין די אָלימפּישע שפּילען אין דייטשלאַנד.

* * *

די מעטאָדיסטען-קירך און ניו-דזשערסי האָט אָנגענומען אַ רעזאָלוציע, אַז די פעראייניגטע שטאַטען זאָלען זיך אין קיין פאַל נישט בעטייליגען אין דער בערלינער אָלימפּיאַדע.

דער קאָמונאַלער ראַט פון באַלטימאָר האָט אָנגענומען אַ רעזאָלוציע, וואָס פאָדערט אויף אָנצונעמען שריט ביי דעם אַמעריקאַנישען אָלימפּישען קאָמיטעט, אַז ער זאָל צוריקציהען אַלע מאַנשאַפטען פון דער בעטייליגונג אין דער בערלינער אָלימפּיאַדע.

מ אַ ד ר י ד, 1 (ספּ. טעל.)

די פעדעראַציע פון די שפּאַנישע ספּאָרט-אַרבייטער-פעראיינען האָט פערעפענטליכט אַן אויפרוף צו אַלע שפּאַנישע ספּאָרטלער נישט צו בעטייליגען זיך אין די אָלימפּישע שפּילען אין בערלין.

פּ אַ ר י ז, (ספּ. טעל.)

די אינטערנאַציאָנאַלע ליגע געגען אַנטיסעמיטיזם האָט פעראייניגט אַלע ספּאָרט-קלובען, כדי צו בילדען אַ קאָמיטעט געגען די אָלימפּישע שפּילען אין בערלין, דער דאָזיגער קאָמיטעט איז אָנגעבונדען אין דער „אַקציע-קאָמיטעט געגען דער בערלינער אָלימפּיאַדע“.

די פעדעראַציע פון די אַרבייטער ספּאָרט און גימנאַסטיק-פעראיינען, האָט פערעפענטליכט אַן אַפּעל, פון וועלכען מיר ציטירען פאָלגענדע אויסצוגען, אַלזאָ, אין בערלין וועט אין 1936 פאָרקומען די אָלימפּיאַדע. קיינמאָל איז נישט אָנגעטאָן געוואָרען קיין גרעסערע חרפה די מוטיגע מענשען, די מענשען פון פּראָגרעס, ווען זייער גלייכגילטיגקייט וועט ערלויבען אָפּצוהאַלטען די אָלימפּישע שפּילען אין בערלין, קיין איין מענש, קיין איין סאַנטים פאַר די אָלימפּישע שפּילען אין בערלין.

אַ מ ס ט ע ר ד אַ ם, (ספּ. טעל.)

אין אַמסטערדאַם איז געשאַפען געוואָרען אַ קאָמיטעט צום שוץ פון דער אָלימפּישער אידעע.

* * *

דעם 20 נאָוועמבער איז אין אַמסטערדאַם פאָרגעקומען אַן אימפּאָזאַנטער פּראָטעסט-מיטינג געגען דער בערלינער אָלימפּיאַדע. ס'האָבען זיך אין איהם בעטייליגט פערזענליכקייטען פון אַלע פּאַרטייען.

אַ גרויסער מיטינג פון אַרבייטער אין אָסלאָ האָט אָנגענומען אַ בעשלוס צו בויקאָטירען די אָלימפּיאַדע אין בערלין, וועלכע דאַרף בעטראַכט ווערען אַלס אונטערנעהמונג וואָס רעקלאַמירט דעם רעאַקציאָנערען נאַצי-רעזשים.

ש ט אָ ק ה אָ ל ם (ספּ. טעל.)

דער דירעקטאָר פון דער שוועדישער דרוקער-פעדעראַציע, וועלכע גרופּירט איבער 9000 מיטגלידער האָט אָנגענומען אַ רעזאָלוציע, אַז די מיטגלידער פון דער פעדעראַציע זאָלען זיך נישט בעטייליגען אין דער אָלימפּיאַדע און נישט אַנטיילנעמען אין קיין ספּאָרטליכע פערמעסטונגען מיט'ן דריטען רייך.

צ י ר י ך (ספּ. טעל.)

דער אַקציע-קאָמיטעט פון די יונגע שווייצאַרישע קאַטאָליקען האָט בעשלאָסען איבערצורייסען די ספּאָרטליכע פערבינדונגען מיט'ן דריטען רייך צוליב די רעליגיעזע פערפאָלגונגען אין דייטשלאַנד.

פּ ר אַ ג, (ספּ. טעל.)

דער קאָנגרעס פון די יודישע ספּאָרט-אָרגאַניזאַציעס, וועלכע געהערען צום וועלט-פערבאַנד „מכבי“, וועלכער איז פאָרגעקומען אין פּראָג האָט אָנגענומען אַ רעזאָלוציע, אַז צוליב דער לאַגע פון די יודען אין דייטשלאַנד בעט דער וועלט-פערבאַנד דעם טשעכישען אָלימפּישען קאָמיטעט צו בעפרייען די יודישע ספּאָרטלער פון אַנטיילנעהמען אין דער טשעכישער אָלימפּישער מאַנשאַפט, וועלכע פאָהרט עווענטועל קיין בערלין.

די ביוראָס פון ביידע אינטערנאַציאָנאַלע אַרבייטער ספּאָרט-פערבאַנדען, וועלכע זענען פעראייניגט אין פּראָג, האָבען פערעפענטליכט אַ מאַניפעסט נישט צו בעטייליגען זיך אין דער נאַצישער אָלימפּיאַדע.

פוסבאל-מעטש אין לאדז

ל. ק. ס. — אוניאָן 1:2

באקס-מעטשעז אין לאדז

קרושענדער (פאביאניץ) — י. ק. פּ. II 6:10

רינג-קאמף ווענען מייסטער-שאפט פון לאדזער קרייז

ווימא — סאקאל 0:14 (וואלקאווער)

אין דעם פריינדשאפטס-מעטש האט „ווימא“ געוואונען 3:11.

באקס-מעטשעז אין פוילען

1 באקס-קלוב (שלעזיען) — אסטאריא (פּאָמערן) 6:10

איטקא (ווארשא) — וו.ק.ס. (ווילנא) 3:13

סקאדא (ווארשא) — העראס (דייטשל.) 6:10

פוסבאל-מעטשעז אין לאנד

שלאנסק — דאמב 2:2

נאַפּשוד — רוך 0:7

לעצטער ליגע-מעטש

וויסלא — ווארשאוויאנקא 1:3

אינטערנאצ. פוסבאל-מעטש

בודאפעשט — פאריז 1:5

אייז-האקעי און גליטשען

די לייטונג פון דער האָקעי-סעקציע איז צוגעטרעטען צו אינטענסיווער צוגרייטונג פון די ספּאָרטלער. די מיטגלידער פון דער האָקעי-סעקציע וועלען געניסען פון הנחות אויף די אייז-פּלעצער. ס'וועט אויך אָרגאַניזירט ווערען אַ קורס פון פאָהרען אויף גליטשערס.

באַקס

די באָקס-סעקציע פון „מכבי“ פיהרט אינטענסיווע טרעניגנען, די באָקס-טרעניגנען אין „מכבי“ פיהרט אַ דיפּלאָמירטער אינסטרוקטאָר פון פּוילישען באָקסער-פערבאַנד.

אַלע אינפאָרמאַציעס ערטיילט דער סעקרעטאַריאַט פון „מכבי“ קאָשטשושקי 21.

„י.ק.פּ.“—„לעכיא“ (לעמבערג) 6:10

נעכטען איז אין פילהאַרמאָניע פאָרגעקומען דער ערשטער באָקס-מעטש ווענען דער פּוילישער מייסטערשאַפט-מאַנשאַפטען.

פאַר'ן מעטש איז פאָרגעקומען אַ פריינדשאַפטס-מעטש צווישען זיגער פון „ערשטען טריט“ אין דער האַהן-וואָג פּאַפּיעלאַטי און אַלבערט פון לעכיא. געזיגט האָט דער לאָדזער באָקסער.

אין דער האַהן-וואָג האָבען זיך געטראָפען גורעצקי (לעכיא) מיט גלובאַן (י.ק.פּ.) געזיגט האָט דער לעמבערגער באָקסער.

אין דער האַהן=וואָג האָט באַרטניאַק נאָך אַ שעהנעם קאַמף בעזיגט דעם גוט-צוזאַגענדיגען זיך סעדעלניקאָוו פון לעכיא.

פ ע ד ע ר=וו אָ ג:

ספאַרענקעוויטש (י. ק. פּ.) — האַלאַוואַטש (לעכיא). געזיגט האָט סטאַדענקעוויטש.

וואַזשניאַקעוויטש האָט דורך אַ „ק.אָ“ בעזיגט סאַלערן (לעכיא).

טאַבאַרעק האָט ערהאַלטען 2 פּונקטען אָהן קאַמף, מחמת דעם, וואָס לעכיא האָט נישט צוגעשטעלט קיין געגנער.

כמיעלעווסקי האָט געהאַט אַן איבערוואָג. אַזוי אַרום האָט לעכיא דערגרייכט אין מיטעל-וואָג 2 פּונקטען אָהן קאַמף

שטאַל II האָט צום ערשטען מאָל געקעמפט נאָך זיין צוריקקומען פון פּאַלעסטינע. אַלס געגנער האָט ער געהאַט דעם שטאַרקען בראַנאָווסקי (לעכיא). בראַנאָווסקי איז אַ גאָר שטאַרקער געגנער. ער האָט בסדר איינקאַסירט שטאַל'ס קלעפּ. ביידע באָקסער פיהרען אַ „בלוטיגען קאַמף“. שטאַל'ן בלוטיגט פון אונטער'ן לינקען אויג בראַנאָווסקי'ס פּנים איז פול מיט בלוט.

געזיגט האָט שטאַל.

אין לעצטען קאַמף איז קרענק אין דער 4. רונדע אַנערקענט געוואָרען אַלס בעזיגטער פון אַ טעכנישען ק. אָ. זיין בעזיגער איז געווען שקוואַרקאָווסקי (לעכיא).

דער אויסגאַנג פון מעטש איז 6:10 פאַר „י. ק. פּ.“.

ריכטער ה' ווענדע (אין רינג), פּיאָטראָווסקי (פּאָמערן) און פּיעלעפּאָוויטש (פּויזען) פּונקטען

שטורמדיגע צייטען 42

ראָמאַן

— ענטשולדיגט מיר זעהר — האָט קיביראָוו געענטפערט— אָבער דאָס מוז בלייבען מיינס אַ סוד.

— פאַרוואָס? — האָט מען איהם ווייטער פערוואונדערט געפרעגט.

— ווייל, ווען אימיצער חוץ מיר זאָל זיך וועגען דעם דערוויסען, וואָלט ער מיר געקאָנט שטערען אויסצופיהרען מיין זעהר געוואָגטען פּלאַן.

— צי גלויבט איהר, אַז עמיצער פון אונז קען אייך פערראַטען? — האָבען זיך די רעשט אָפיצירען געפיהלט בעליידיגט.

—ניין, איך דענק נישט אַזוי. איך בין איבערצייגט, אַז קיינער פון אייך וועט וועגען דעם נישט דערצעהלען סעלים-כאַנ'ען... — האָט קיביראָוו געענטפערט מיט אַ שמייכעל, — אָבער אַ מענש איז מעהר נישט ווי אַ מענש. מ'קאָן זיך פאַר עמיצען אַרויסכאַפּען מיט אַ וואָרט — און דאַן קאָן דער גאַנצער פּלאַן מיינער האָבען אַ דורכפאַל. איהר ווייסט דאָך, אַז סעלים-כאַן האָט אומעטום זיינע מענשען, זיינע שפּיאָנען, אַפילו אין מיליטער. מ'דאַרף דעריבער זיין זעהר פאָרזיכטיג. איין אומפאָרזיכטיג וואָרט פאַר עמיצען, — און מיין גאַנצער פּלאַן איז צו נישט! איך ערקלער דעריבער, אַז ס'איז פיל בעסער פאַר דעם פּלאַן מיינעם, דאָס קיין איין מענש, חוץ מיר, זאָל וועגען דעם נישט וויסען. דערביי שטעל איך אויך אַ פאָדערונג.

— וואָס פאַר אַ פאָדערונג? — האָט געפרעגט דער גענעראַל-גובערנאַטאָר מיכעיעוו, וועלכער איז געוועזען אויף דער דאָזיגער בעראַטונג.

— איך פאָדער אורלויב אויף אַ יאָהר צייט.

— אַזש אויף אַ יאָהר צייט אורלויב?

— צו וואָס איז אייך נויטיג אַזש אַ יאָהר צייט? — האָט מיכעיעוו געפרעגט אַ פערוואונדערטער.

— דאָס מוז אויך דערווייל בלייבען אַ געהיימניס.

— וואָס, איהר ווילט זיך פריהער אויסרוהען אַ יאָהר צייט, אום צו האָבען כח צו כאַפּען סעלים-כאַנ'ען? — האָט זיך מיכעיעוו געוויצעלט.

—גאַנץ מעגליך, — האָט קיביראָוו געענטפערט מיט אַ צוויידייטיגען שמייכעל.

— און איהר זענט זיכער, אַז אייער פּלאַן וועט זיך אייך איינגעבען? — זענען די אָפיצירען געווען נייגעריג.

— יאָ, איך בין זיכער, — האָט קיביראָוו געענטפערט מיט אַ פעסטען טאָן. — ווען איך וואָלט נישט געווען אויף גאַנצע הונדערט פּראָצענט זיכער דערין, וואָלט איך נישט געפאָדערט אַ יאָהר אורלויב.

— אָבער פון וואַנען האָט איהר עס די הונדערט-פּראָצענטיגע זיכערקייט? — האָט מיכעיעוו געפרעגט. — אויך פריהער קאַהאַלאָוו(?) איז געווען הונדערט פּראָצענט זיכער, אַז ער האָט סעלים-כאַנ'ען אין זיין האַנד, און פונדעסטוועגען האָט ער געהאַט „אַ לאַך אין קעשענע“... מיין פריינד, איך האָב זיך שוין איבערצייגט, אַז וואָס איז שייך דעם דאָזיגען טייוולאָנישען מענש, קען מען קיינמאָל נישט זיין הונדערט פּראָצענט זיכער.

— און איך בין זיכער... — האָט קיביראָוו געענטפערט מיט אַ געהיימניספולער מינע.

—טאַקע פולשטענדיג זיכער?

— יאָ. ווייסט איהר מיינע הערען, פאַרוואָס? ווייל איך האָב אויסגעקליבען גאָר אַן אַנדערען וועג ווי אַלע ביז־איצטיגע פערפאָלגער פון סעלים-כאַן.

— אַ וועג, אויף וועלכען איהר ווילט געהן איינער אַליין? — האָט מיכעיעוו בעמערקט.

— יאָ, דערין בעשטעהט טאַקע דאָס וויכטיגסטע פון מיין גאַנצען פּלאַן..

— נו, אויב אַזוי, זאָל אייך אַלץ געהן בשלום האָבען די אָפיצירען געוואונשען קיביראָוו'ן.

קיביראָוו'ס זיכערער טאָן האָט איבערצייגט די העכערע מיליטערישע לייט, אַז דער דאָזיגער אָפיציר האָט צוגעטראַכט עפּעס אַ וויכטיגען פּלאַן ווי אַזוי צו פאַקען סעלים-כאַנ'ען. אין דער צייט, ווען מען האָט שוין אָנגעווענדעט אַזוי פיל מיטלען, אין דער צייט, ווען מ'האָט שוין מאָביליזירט אויף צו כאַפּען סעלים-כאַנ'ען ממש גאַנצע פולקען מיליטער, פוסגעהער און רייטער. אין דער צייט ווען דאָס פערפאָלגען סעלים-כאַנ'ען האָט שוין דער רעגירונג אָפּגעקאָסט אַזוי פיל געלד — אין דער זעלבער צייט האָט אַ יאָהר אורלויב פאַר איין אָפיציר נישט געשפּילט קיין ראָל, איבערהויפּט, אַז קיביראָוו האָט נישט געפאָדערט קיין שום ספּעציעלע סומע אויף צו פערווירקליכען זיין פּלאַן.

דאָס וואָס קיביראָוו פאָדערט נישט קיין געלד אויף דורכצופיהרען זיין פּלאַן, האָט אַפילו שטאַרק געוואונדערט מיכעיעוו'ן, אָבער קיביראָוו האָט ערקלערט, אַז זיין פּלאַן איז אַזעלכער, אַז ער נויטיגט זיך נישט אין קיין ספּעציעלע גרויסע אויסגאַבען.

— העכסטענס אַ פינף הונדערט רובעל, אָבער דאָס איז דאָך אַ קלייניגקייט — האָט קיביראָוו בעמערקט מיט אַ שמייכעל.

קיביראָוו האָט בעקומען דעם געפאָדערטען אורלויב.

און ווירקליך איז דערווייל געשעהן אַזוי ווי ער האָט געזאָגט: ער איז אַוועק צו זיינע עלטערן אַהיים זיך אָפּרוהען...

זיינע עלטערן האָבען געוואוינט אין אַ קליין שטעטעל אין קאַווקאַז, וואָס איז געלעגען אין אַ טאָל און איז געווען אַרומגערינגעלט מיט די פּרעכטיגע קאַווקאַזער בערג. קיביראָוו האָט גאָרנישט געטון. ער איז אַרומגעגאַנגען גאַנצע טעג איבער דער געגענד, געמאַכט רייזעס אין די בערג, זיך געשפּילט מיט די קינדער פון זיינע בעקאַנטע.

איינער פון די אָפיצירען פון דעם זעלבען פּאָלק, אין וועלכען קיביראָוו האָט געדינט, האָט בעגעגנט קיביראָוו'ן אויף אַזאַ רייזע אין די בערג. קיביראָוו איז געגאַנגען צוזאַמען מיט אַ גאַנצער רייה בעקאַנטע מענער און דאַמען. זיי אַלע האָבען געלאַכט, געשטיפט און זיך גוט געוויילט. דער בעקאַנטער אָפיציר האָט קיביראָוו'ן אַוועקגערופען אין אַ זייט און געפרעגט:

— נו, קיביראָוו, איהר האָט טאַקע בדעה צו כאַפּען סעלים-כאַנ'ען?

— פאַרוואָס פרעגט איהר אַזוי? — האָט זיך קיביראָוו געוואונדערט.

— ווייל איך זעה, אַז איהר פערברענגט זיך דאָ געמיטליך. איהר מאַכט זיך רייזעס, ווי איהר וואָלט גאָרנישט געהאַט בדעה צו פערווירקליכען דעם פּלאַן, וואָס איהר האָט צוגעזאָגט. ענטשולדיגט מיר אָבער וואָס איך רעד אַזוי, — האָט דער אָפיציר צוגעגעבען — איך מאַך די דאָזיגע בעמערקונג בלויז דערפאַר, ווייל עס וואונדערט מיך שטאַרק.

(פאָרטזעצונג קומט)

פון לאָדזשער „מכבי“

געזונדהייטס-גימנאַסטיק

די גימנאַסטישע סעקציע האָט אָרגאַניזירט נייע גרופּען פון געזונדהייטס-גימנאַסטיק פאַר פרויען און מענער.

די לעקציעס קומען פאָר אי די אָווענד-שעהן און ווערן געפיהרט דורך דיפּלאָמירטע אינסטרוקטאָרען.

די גימנאַסטיק-לעקציעס פאַר פרויען קומען פאָר ביי דער אַקאַמפּאַניאַמענט פון מוזיק.

שווימען

די לייטונג פון דער שווים-סעקציע אין מכבי אָרגאַניזירט אַ שווים-קורס פאַר אָנפאַנגער או אַוואַנסירטע אין זגערזשער באַזיין. די לעקציעס קומען פאָר 2 מאָל אין דער וואָך, דאָס וואַסער אין באַסיין איז 22 גראַד וואַרים, דער גאַנצער קורס קאָסט 7 זלאָטעס.

באַרטען

די פערוואַלטונג איז צוגעטרעטען צו רעאָרגאַניזירען די נאַרטען-סעקציע, די לייטונג פון דער סעקציע וויל אַדורכפיהרען אַ נאַרטען-לאַגער אין זאַקאָפּאַנע ווי אויך נאַרטען-אויספלוגען אין דער געגענד פון לאָדז, לאַגעווניק און סמאַרדזעוו.

די מיטגלידער פון דער נאַרטען-סעקציע אין מכבי געניסען פון די באַהן-הנחות און קענען בעקומען 1000 און 2000 קילאָמעטערדיגע באַהן-בילעטען, וועלכע גיבען דאָס רעכט צו גרויסע באַהן-הנחות און איבערצוגעהן דעם גרעניץ-פּאַס.

ראַפּיד (וויען) — פּאַגאָן 2:9

ווין, 1 (ספּ. טעל.)

פּאַגאָן האָט דאָ געליטען דיזווייטעגרויסע מפּלה פערשפּילענדיג מיט ראַפּיד 2:9.

צום בעפאָרשטעהענדען דאַווענען פון בעריהמטען אָבערקאַנטאָר משה קוסעוויצקי

הייבטיגען פריטאָג קבלת שבת און שבת וועט דאַווענען אין פילהאַרמאָניע דער וועלט-בעריהמטער אָבער-קאַנטאָר משה קוסעוויצקי.

מיט דעם גוט איינשטודירטען כאָר וועט אָנפיהרען דער טאַלאַנטפולער דיריגענט און קאָמפּאָזיטאָר פּראָפ. י. זאַקס.

ס'איז צו האָפען, אַז דאָס דאַווענען וועט אַדורך מיט אַ גרויסען ערפאָלג.

פון ארץ-ישראל-אמט

ה' מילגראַם ישראל און אהרן ווי אויך ה' גראַבאָוויעצקי יצחק דאַרפען זיך זאָפאָרט מעלדען אין היגען פאַלעסטינא-אַמט (שרודמיעסקאַ 29) אין צוזאַמענהאַנג מיט זייער עליה קיין ארץ-ישראל.

יום-טוב-אויספערקויף אין דער פירמע פון י. ווינדמאַן

די בעקאַנטע לאָדזשער שיך-פירמע י. ווינדמאַן און זוהן, פּיעטריקאָווער 35 ווילענדיג צוגענגליך מאַכען איינצוקויפען זיך ביליגע און דויערהאַפטיגע שיך, האָט אין דער צייט פון די חגאות בעדייטענד רעדוצירט די פרייזען.

די דערמאָהנטע פירמע עקזיסטירט זייט 1885 יאָהר און האָט זיך קונה שם געווען ביי איהר צאָהלרייכער קונדשאַפט מיט איהר סאָלידקייט.

אַ גרויסע גנבה

(א) נעכטען ביינאַכט האָבען גנבים אַדורכגעפיהרט אַן אייַנברוכס-גנבה ביי דעם אדוו. ציגאַנסקי אין דער וואוינונג (אויף אַל. קאָשטשושקי 27). מ'האָט פון דאָרט אַרויסגעטראָגען זאַכען פאַר אַן ערך 5,000 זלאָטעס.

דיזעלבע נאַכט אָבער האָבען פּאָליציאַנטען געכאַפּט די גנבים: לעאָן קרוטשקאָווסקי (לוטאָמירסקאַ 11) און הענריק אָלטשאַק. דעם רוב גע'גנב'עטע זאַכען האָט מען ביי זיי צוריקגענומען און זיי ... אַרעסטירט.

פערזאַמלונג פון הויזוועכטער

(א) נעכטען זענען פאָרגעקומען צוויי גרויסע פערזאַמלונגען פון הויזוועכטער, אויף וועלכע עס איז אָנגענומען געוואָרען אַ רעזאָלוציע, אַז אויב די הויזבעזיצער-פאַראייַנען וועלען ביז'ן סוף דעצעמבער נישט שליסען קיין אָפּמאַך, וועלען די הויזוועכטער סאָלידאַריש פערשטרייקען.

Dr. R. Zalcwasser
כירורג
צעגעלניאַנאַ 19, טעל. 17-125
נעמט אָן פון 1—2 און פון 4—6.30.

אַזאַ פאָרשטעלונג מיט אַ קאָנצערט וואָס דזשעק רעכטציוט

וועט היינט, 9 אָווענט געבען אין פילהאַרמאָניע צו זיין געזעגענונגס-אָוונט האָט לאָדז שוין לאַנג נישט געזעהן.

הערן-שניידער - אַטעליער ג. מילגראַם

דער בעוואוסטער הערן - שניידער - אַטעליער ג. מילגראַם איז געוואָרען איבערגעטראָגען פון דער זאַוואַדזקאַ 9 אויף פּיעטריקאָווער 47. דער דערמאָהנטער הערן-שניידער-אַטעליער האָט זיך קונה שם געווען מיט זיין ערשטקלאַסיגער אויספיהרונג לויט די נייעסטע מאָדעלען און מיט זיין רעעלער בעהאַנדלונג.

טעאַטער, מוזיק און פערוויילונג (קאָמוניקאַטען)

היינט לעצטע פּאָפּולערע פאָרשטעלונג מיט דינה האַלפּערן אין „ראָזמאַיטאָשטשי“

היינט 9 אָווענד ווערט אין טעאַטער „ראָזמאַיטאָשטשי“ געשפּילט צום לעצטען מאָל צו האַלבע פּרייזען „אָפענע אויגען“ פון ז. פּולה, בעאַרבייט ל. מלאָך, רעזשי ח. סאַנדלער, מיט דער בעליבטער קינסטלערין דינה האַלפּערן אין דער הויפּט-ראָל.

עס איז ראַטזאַם זיך שוין צו פערזאָרגען מיט בילעטען אויף דער מאָרגענדיגער גראַנדיעזער אָפּשידס-פאָרשטעלונג פון אונזער ליבען גאַסט דינה האַלפּערן צוזאַמען מיט איהר פּאַרטנער סעם בראָנעצקי און גאַנצען אַנסאַמבל.

קורט קאַטש אין לאָדז.

דורכרייזענד לאָדז וועט דער בעריהמטער דויטש-יודישער אַרטיסט קורט קאַטש געבען נאָר דריי פאָרשטעלונגען אין טעאַטער „ראָזמאַיטאָשטשי“. קורט קאַטש איז גוט בעקאַנט דעם לאָדזער טעאַטער-עולם פון זיינע אויפפיהרונגען אין פאָריגען סעזאָן, וואו ער האָט זיך שטאַרק בעליבט געמאַכט אין די פּיעסען „סערזשאַנט גרישאַ“, „מאַנדאַרין-וואו“ א. אַ. קורט קאַטש קומט מיט אַ אייגענעם אַנסאַמבל.

ראַדיאָ-פּראָגראַם

מאָנטאָג, ד. 2-טען דעצעמבער

6.34 גימנאַסטיק. 6.50 פּליטען. 7.55 אינפאָרמאַציעס. 8 אוידיציע פאַר שולען. 11.57 צייט-סיגנאַל. 12.03 ידיעות. 12.15 פּליטען. 1.25 הויזווירטשאַפט. 1.30 לייכטע לידער. 3.12 לאָדזער בערזע. 3.15 עקספּאָרט. 3.20 וואַרשאָווער בערזע. 3.30 טריאָ. 4 לעקציע דויטש. 4.15 קאָנצערט. 4.45 סקעטש. 5 „די פרויען-פראַגע אין דער פעלקער-ליגע“ — רעפעראַט. 5.15 אַ מינוט פּאָעזיע. 5.50 שמועס. 6 סימפאָנישע מוזיק. 6.45 פּליטען. 7.20 רעקלאַמע-קאָנצערט. 7.35 ספּאָרט-ידיעות. 7.50 אַקטועלער שמועס. 8 זעלנערישע אוידיציע. 8.30 קאָנצערט. 8.45 אָווענד-ידיעות. 9 פּוילישע מוזיק. 9.45 ליטעראַרישער אָווענד, געווידמעט דער שלעזישער ליטעראַטור. 10.15 „פון שטראַוס'ן ביז לעהאַר'ן“ 11 ידיעות, קאָמוניקאַטען. 11.05 טאַנץ-מוזיק.

קלאַנג-קינאָ CAPITOL זאַוואַדזקאַ 16

היינט דער אונטערשעקבאַרער לעגיאָן פּרעמיער!!!
אין די הויפּט-ראָלען: WALLACE BEERY i LEWIS STONE
אויסערן פּראָגראַם: אַקטואַליטעטען פון P.A.T.
אָנהויב טעגליך 4.30 נאָכמיטאָג, שבת און זונטאָג – 12.30 בייטאָג.

בעקאַנטמאַכונג.
פון דעם געוועזענער יוסף קאַטשמאַרסקי
גריבער מאַרק 10
איז דער איסור אָפּגענומען און מען קען ביי איהם רוהיג קויפען גענז און עופות.
ועד הרבנים, ועד הכשרות בלודז

לעטשניצע פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען
11 בזשעזשינער 11 טעל. 137-63
עס נעהמען אָן פאָלגענדע דאָקטוירים
ד"ר קויפמאַן. ד"ר דינענזאָן.
ד"ר רויטער. ד"ר שפּירא.
ד"ר שמערלאָווסקי.
ד"ר י. איציקזאָן. ד"ר סטופּאַי
ד"ר שמירנעלד, נערווען-קראַנקה.
און דענטיסטין סטאַראָפּאָלסקאַ
וויזיטען אין שטאָט.
אַלע אַרט מעדיצינישע הילף.
קאַבינעט פאַר פיזיקאַלישער טעראַפּיע
אַ וויזיט 3 זל.

וויכטיג פאַר דאַמען
נאָר 2 זל. ווערען פאַר איבערגעמאַכט די עלטעסטע היטע!
אויף גאַנץ ניי ווי אויך נייע היטען צו 3.50
„TOLA“
23 Zawadzka 23

וויכטיג פאַר יעדער פירמע!
שעהן
מאָדערן
פּינקטליך
ווילט איהר אייער געשעפט זאָל האָבען די געהעריגע רעקלאַמע? בעשטעלט אייערע דרוק-אַרבייט
אין דער בעוואוסטער שנעל-דרוקעריי
בראַמבערג
8 צעגעלניאַנאַ 8 פראָנט
טעל. 255-09
שעהן און פּינקטליך אויסגעפערטיגט.
— ביליגע פרייזען. —

Dr. med. Niewiażski
ספּעציאַליסט פאַר טריפּער, סיפיליס און הויט-קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע
אַנדזשעיאַ 5, טעל. 159-40
פראָנט, 1-טער שטאָק.
נעהמט אָן פון 8—11 און פון 5—9 און זונטאָג און יום-טוב פון 9—1 פאַרמיטאָג.
בעזונדערער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

לעטשניצע פאַר ווענערישע קראַנקע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
לאָדז, זאַוואַדזקאַ 1
טעל. 122-73
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָווענד.
וועגערישע-קראַנקע, מענערשוואַכע און הויט-קראַנקהייטען
אַנאַליזען פון בלוט און אורין
די פערהיטונגס-סטאַציע
איז טעטיג א גאַנצען מעת לעת
פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל
אַ בעראַטונג 3 זל.

Dr. med. P. Braun
ספּעציאַליסט פאַר הויט- און וועגערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע
וואוינט יעצט פּיעטריקאָווער 81
טעל. 100-57.
נעמט אָן פון 8—1 און פון 4—8 אָוונט.

Dr. H. SZUMACHER
Choroby skórne
i weneryczne
przyjmuje od 9—1 i od 5—9-ej
ul. Piotrkowska 56
tel. 148-62.

ד"ר העללער
ספּעצ. פאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע
8 טראַוגוטאַ 8, טעל. 179-89
נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט
זונטאָג פון 10—2 מיטאָג.
פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.
אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פּרייז

לעטשניצע פאַר וועגעריש-קראַנקע מענער-שוואַכע און הויט-קראַנקהייטען
פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען
פּיעטריקאָווער 45
טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אָווענד.
פרויען און קינדער נעמט אָן אַ פרוי דאָקטאָר פון 11—1 און פון 5—7 אָווענד.
אַ בעראַטונג 3 זל.

Dr. med.
G. Wegmajstrowa
18 Śródmiejska 18
tel. 246-58
אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען
נעמט אָן טעגליך פון 5—7 נאָכמיטאָג.

Dr. med. H. Wajs
כירורג
וואוינט יעצט פּיעטריקאָווער 17
טעל. 148-01

Dr. J. Ferszfinkiel
ספּעצ. פאַר קינדער-קראַנקהייטען
נעהמט אָן ביי זיך זשעראָנאַ 8a
טעל. 111-87
ווי אויך אין לעטשניצע „פּאָמאָץ“ אַלעקסאַנדראָווסקאַ 1.

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראָלאָג
ספּעצ. פאַר נירען, בלאָז און אורין-קראַנקהייטען
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95,
נעמט אָן פון 9—11 און פון 6—8 אָוונט

Dr. med. M. TAUBENHAUS
ספּעציאַליסט
פאַר אַקושעריע און פרויען-קראַנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואַנגערשאַפט
זגערזשער 11, טעל. 246-09
נעמט אָן פון 4—8 אָווענד.

Dr. med. M. Wejs
אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען
לאַגעווניצקאַ 25 טעל. 215-18
ביים קאַבינעט: בעלויכטונג מיט קוואַרץ-לאַמפּען און עלעקטריזאַציעס.

אַ טיכטיג פרילליינג
אַלס ווירטשאַפט-פיהרערין, וועלכע בעהערשט די פּוילישע שפּראַך אין וואָרט און שריפט, קען זיך מעלדען קילינסקיעגאָ 97, פירמע „Źródło“ בעווינשען פון דער פּראָווינץ.

קליינע אַנאָנסען
1 זלאָטי
אַנאָנס ביז 15 ווערטער

פערשידענעס
לעכער און געוואַלד-ריסען פון הערן- און דאַמען-גאַרדעראָבען ווערען קינסטליך פערשטאָפּט נישט צו דערקענען צו ביליגע פרייזען. די אַרבייט ווערט אויסגעפיהרט פון בערלינער פאַכמענער. 11 ליסטאָפּאַדאַ נומער 29, פּאַרטער, אָרגאַנעק.

איך בעט ענטשולדיגונג ביי פרוי מאַלאַכאָוויטש פאַר דער בעליידיגונג און מערויכער, אַז עס וועט מעהר נישט פאָרקומען. 2683 שלום פעלדמאַרק.

איך זוך אַ שותף מיט 5000 זל. צו אַן איינגעפיהרטע פאַבריק פון ערשטען געברויך, קאַסע - אַרטיקעל. גאַזיכערטע עקזיסטענץ. אָפערטען אונטער "5000".

לאָקאַלען
ס'ווערט געזוכט אַ מעבלירט צימער מיט אַ בעזונדערן איינגאַנג, נישט ווייט פון נאַוואָמיעסקאַ. צו קלינגען טעל. 226-17.

אַ 2 פענסטערדיג צימער מיט אַ בעזונדערען איינגאַנג מיט אַלע בעקוועמליכקייטען פון זאָפאָרט אָפּצוגעבען. צעגעלניאַנאַ 21, לינקס, 2. שטאָק, וו. 17.

אַנאָנסען-פּרייז פאַר אַ מילימעטער-שורה
מאָרגען טעקסט 18 גר. פרייטאָג און ערב-יו"ט 24 גר. ... 40 ... 12 ...
[illegible]
אַבאָנאַמענטס-פּרייז: אין לאָדז – 4 זלאָטעס אַ חודש ... [illegible]

Za wydawnictwo „Najer Folksblat“, spółdz. z odp. udz. Ch. J. Braustowski i P. Wajntraub
Czcionkami i druk spółdz. „Najer Folksblat“, Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman

צוריק קיין ארץ-ישראל

היינטיג ארץ-ישראל אין די אויגען פון א געוועזענעם קארפאראל פון יודישען לעגיאן

פון אליהו גינזבורג

— .1 —

...ער פערציעהן יאהר פון אפוועזענהייט בין איך ...ער „עולה" קיין ארץ־ישראל. נישט מיט קיין ...ישער ארמיי, ווי אין פריהלינג פון 1918, טראג ...ר זיך אהין איבער וויטע, ברוינענדע וואסערען, ...ם מיר זענען נישטא קיינע יונגע שווארצע קעפ, ...ענדע אויגען, פולבלוטיגע, מוטיגע געשטאלטען ...וועלכע עס שוועבט האפענונג און אומבעזיג־ ...ער גלויבען אין דער נאהענטער פערווירקליכונג ...אנ׳אלטען, אומאויסלעשבארען פאלקס־חלום. ...ענשטאט גייסטרייכע, יודישע יונגעליים בין איך ...מענרינגעלט מיט מיטעל־יעהריגע, גוי׳אישע מיר־ ...מטסינקייטען, וועלכע פאהרען „כאפען א קוק" ...„ארייננכאפען אביסעל לעבען", איידער עס ווערט ...ספעט; מיט אמעריקאנער קאנסולען, וועלכע קוקען ...זיך אום צו זייערע פאסטענס אין אזיע און אין ...ריקע; מיט מאנלאזע ווייבלעך, וועלכע ליידען ...ך פון אמת׳ע קרענק, אהער פון „פאנסקע כא־ ...נעס"; מיט א כאפטע מיסיאנערען, וועלכע פאהרען ...פערשפרייטען חעם מין גלויבען און הייליגקייט, ...ם פיהרט צו מלחמות; פון עטליכע גייסטיג־גרויע, ...ייפטע יהודען, וועלכע פאהרען זיך זעהן מיט זייער ...קינדער אין ארץ־ישראל; און מיט א פאטעטי־ ...פארל — מאמע און זוהן — וועמען היטלערים ...האט פון דייטשלאנד ארויסגעטריבען...

...וואכעדיג, טרוי, עס ציטערט נישט דאס הארץ ...הייליגער אויפרעגונג. עס לויערען נישט קיין ...טאריכען אין די טונקעל־בלויע טיפענישען; עס ...זיך נישט דער געזאנג פון דער „שבועה", ...דער טויט קוקט אין די אויגען; עס הערט זיך ...ט קיין רייד וועגען אפפער, קאמף, בויען, ווידער ...אופבוינג... און אין מיר, אנשטאט מיין אייגע־ ...ם, פלאקערענדען ענטוזיאזם, ברענט בלויז א ...ל — אפשר א נר־תמיד — אבער דאך בלויז ...ייערל, פון אש ארומגערינגעלט, אש, וואס ...רופט אן ביטערקייט און ענטוישונג..... גרויס ...דאס געפאהר, וואס דראהט דעם פאלק און ...ן זענען די פיהרער; גרויס איז די נויטווענדיג־ ...ט פון קאארדינירטער אקציע און פערשטענדיגונג ...ר גרעסער איז די צעשפליטערונג. טיף איז די ...טווענדיגקייט פון איין הארטנעקיגער, נאציאנא־ ...אמביציע, אבער די פערזענליכע און קליינע ...ציעס זענען צו אפט טיפער.

...אם אזוי געהט עס און אט אזא איז די שטימונג ...מיך דערפאהרען צו מארסעל אין פראנקרייך און ...נעאפאל אין איטאליע. דא בעווייזען זיך א ווילע ...מענס פון דער פערגאנגענהייט. ענגלישע אנגע־ ...לטע און אפיצערען „פלוצלונג צוריקגערופענע" ...ייערע וואקאציעס שטייגען אויף אויף דער שיף. ...הערט וועגען קריג און מען גלויבט נישט, אז ...אליני וועט האבען די חוצפה... אין נעאפאל ...ט די שטימונג רעאלער. עס ליגען דריי קריגס־ ...ן אין האפען, עס שטעהען עטליכע רעקוויזיר־ ...גרויסע שיפען. איינע פון זיי ווערט טאקע אנ־ ...אקט פאר אונזערע אויגען מיט עטליכע טויזענט ...ענקליידעטע יונגעליים, א מאסע פון פערטרוי־ ...ן קרובים שטעהען אזוי נאהענט צו דער שיף ...די גרין־אוניפארמירטע קאראביניערן דערלויבען. ...כע מיליטערישע קאפעלעס שפילען „דזשאוועניע־ ...", מען שרייט און מען פילדערט, און איטאליע־ ...ר פרינץ האלט א רעדע, נאר עס העלפט נישט. ...ערצער פון די נאהענטע קרובים בלוטיגען און ...זייערע פנימער פליסען לייזען און ...ער. דא און דארט הערט זיך א ...טרויעשער אויסגעשריי פון א מאמע, ...פנימער פון די אפפאהרענדע רעקרוטען זעהען ...ס אויסערגעוועהנליך יונג. עס ווערט טונקעל, עס ...ען זיך פיזרען, דער געפאקטער טראנספארט ...ט זיך אן לאנגזאם ארויסציהען פון האפען. א ...עשריי רייסט זיך ארויס פון פילע הערצער.

דער ענטפער פון דער טראנספארט שיף איז ווידער „דזשאוועניצא", הילכיג און לאנג געשפילט. א גרופע סאלדאטען מיט א הייזעריג געווארענעם „משיר לידער" כאפט אונטער דעם פאשיסטישען הימן מיט געזאנג. אבער די גרויסע מאסע פון דער איבערגעפאקטער שיף שווייגט. עס זעהט אויס אז די קלאנגען פון ווידער־אויפלעבונג, וואס „דזשאוועניצא" בעטייט ווידער אויפלעבונג דורך טויט אין די זומפען און דזשאנגעלם פון אביסיניען, געפינט אין זייערע הערצער א זעהר שוואכען אפקלאנג.

דעם זעלבען אווענט „עטרעק" איך ביי אונז אויפ׳ן שיף אנ׳איטאליענישען דאקטאר, וואס פאהרט קיין אלעקסאנדריען, פון דארטען צו פליהען צום איטאליענישע עטיאפישען „פראנט". ער צייגט אויך ארוים ווייניג בעגייסטערונג פאר קריג. נאר אנערקענט אז איטאליען בענייטיגט זיך זעהר אין נייער טעריטאריע, אלס איינוואנדערונגס־ און אפזאץ פלאץ, צו פעריאגען זיינע טרויעריגע געדאנקען זינגט ער נישט „דזשאוועניצא", נאר „און סאלע מיא", שאטענס פון קריג אהן העלקייטען; אהן דעם מין הייליגקייטען, וועלכע יודישע לעגיאנערען האבען געזעהען...

— .2 —

און אט־א פיהרט מען מיך פון האפען קיין תל־אביב. דער שאפער דערט פויליש מיט א חבר. וואס זיצט ביי זיין זייט און העברעאיש מיט מיר. אנגעקומען רעכענט ער מיר פאר דער קורצער רייזע דריי מאל אזוי פיל וויפיל עס קאסט צו פאהרען פון תל־אביב קיין ירושלים, סטייטש !... אבער עס העלפט נישט. דער באלעבאס פון האטעל וויל אויך שינדען די הויט, כאטש דא לאז איך זיך שוין נישט.

איך געה ארוים אין די גאסען פון תל אביב און זוך א זכר פון דער פערגאנגענהייט, נישטא. נייע גאסען, נייע הייזער, נייע מענשען, א סך הייזער א סך מענשען און עס דוכט זיך ווייניג טאלק. די שטאט איז שלעכט געפלאנט. אפשר צוליב דעם צו־האסטיגען וואוקס, און די מענשען זעהען אויס צו־גלות׳דיג. עס טראגט זיך פון זיי א טרוקענהייט, וואס פערפיהרט דאס הארץ. ממש. נאר גאט מיינער, דא איז דאך עפעס ארץ ישראל, דא דארף דאך זיין אויסגע שפרייט אויף די יודישע פנימער די ווארימקייט ארליין, זענען די יודען אידעאליסטען, דארף דאך אויף זיי שיינען די שיין פון אינערליכער בעפרידיגונג, זענען זיי די פליכטלינגע פון האס און פערפאל־גונג, דארף מען דאך עחמע אויף זיי, אדער אין א שטריבעלע ביים מויל, אדער אין דעם בליאסק פון די אויגען, זעהן א צייכען, אנ׳אפשפיגלונג פון דער צופרידענהייט פון דער דערלייזונג, שווער אזעלכעס צו געפינען, טרוקען, כשרהטליך, אלטעגליך — גלותדיג, מען רעדט דייטש, פויליש, יודיש, רוסיש און העברעאיש, אבער הויפטזעכליך דייטש. וואס יונגער אלץ מעהר העברעאיש, א יונגעלע פון א יאהר צעהן, לעזט א דייטשען בוך. אבער ענטפערט אין א פליסיגען עברית.

אכט יודישע אויטאבוס ליניעס לויפען אין פערשידענע ריכטונגען, גוט, עס איז א סימן פון פראר גרעס, און נאך בעסער... מען טאר אין די אויטאבוסען נישט שטעהן. בילעטען ווערט פערקויפט נאר פאר זיץ־פלעצער, דאס איז שוין א זכות פאר תל־אביב. איך זעץ זיך אריין אין איינעם, אין א צווייטען און פאהר. איז זוך און עס זיך איין מיט די אויגען אין אלץ, וואס איך זעה. איך האף, אז אט־אט וועט עפעס א שטיקעל הערליכע פערגאנגענהייט א שימער טהן און געבען מיין נשמה דעם הייליגען ציטער. וואס גיט קראפט אויסצוהאלטען און, אויב נויט־ווענדיג, צו ליידען. איך געפין עס אבער נישט. אומעטום וואקסען זיך אין די אויגען צוויי־שפראכיגע שילדען, צווישען וועלכע גלידה (אייז־קרעם), עסים (לי־מאנאר) און בנק (באנק) דאמינירען. מען זעהט אויך אומעטום הן הייזער, וואס בויען זיך, הן נישט דערבויטע, און דער איינדרוק איז: דער עולם פאהרט א סך, באהנגט א סך, בויט א סך, און ווי די געשעפטען זאלען נישט געהן — טרינקט ער עסים און עסט גלידה ...

(סוף מארגען).

דער מדבר שטעלט די איטאליענער א ווידערשטאנד

אעראפלאנען און טאנקען ברענגען נישט קיין שום נוצען

אין א אויסלענדישע צייטונג געפינען מיר א קארעספאנדענץ פון א קריגס קארעספאנדענט, וועלכער שילדערט די שוועריגקייטען אויף וועלכע די איטאליענער טרעפען אן אין דער דאנאקיל מדבר. דער קארעספאנדענט שרייבט צווישען אנדערען:

מיט ... צוריק האב איך געהערט, אז אין דרום עריטרעא זענען קאנצענטרירט א גרויסע צאהל איטאליענישע סאלדאטען, מיט אסארכא אלס הויפט קווארטיר. צו יענער צייט האב איך זיך נישט געקענט ערקלערען די אנוועזענהייט פון דאזיגען מיליטער, ווייל איך האב געוואוסט, אז די פראווינץ איז די אונגעזונדסטע געגענד אין גאר גאנצער וועלט און איך האב מיר נישט געקענט אויפקלערען דעם ציל פון דעם מיליטער, וואס האט דאך נישט געקענט ערוואר־טען א איבערפאל פון דער זייט פון דער מדבר. איך האב זיך בעמיהט צו בעקומען גענויערע פרטים וועגען דעם, וואס איז אבער געווען א אונמעגליכקייט עס איז מיר געלונגען זיך צו דערוויסען, אז אין אסאבא בויט מען ריזיגע נאפט רעזערוואארען און אז דארט ווערט געשאפען די באזע פאר דער איטאליענישער לופט־פליהעריי אין עריטרעא.

דעם 3־טען אקטאבער איז אבער דאס רעטעניש געלעזט געווארען. די לופט פליהער האבען בעקומען א בעפעהל צוצוגרייטען דעם וועג פאר דער איטאליענישער פיקעטע און איך דערמזלבען טאג האבען זיך די אעראפלאנען אויפגעהויבען, זיי האבען אבער געפינען זעהר ווייניג פונקטען צו באמ־באדירען. זיי האבען אדורכגעזוכט די מדבר אין דער לענג און אין דער בריים און האבען נישט געפינען קיין שום סטראטעגישע פונקטען, נאר צווישען די איינוואוינער פון דער מדבר האט אין משך פון א פאר טאג געהערשט א געוואלדיגע פאניק. די ווילדע דאנאקילער וואס האבען צום ערשטען מאל אין לעבען געזעהען אעראפלאנען זענען געווען איבערצייגט, אז עפעס א אלמעכטיגער גאט האט געשיקט זיינע שליחים אין דער מדבר און דאס איז א אנזאג פון וועלט אונטערגאנג, נאר ווען זיי הארבען זיך איבערצייגט אז דאס זענען גא"ר איטאליענער האט זיך זייער שרעק פערוואנדעלט אין א פערביטערטען ווידערשטאנד.

נאך די אעראפלאנען האבען זיך בעוויזען נייע מחבלים. די איטאליענער האבען געשיקט זייערע טאנקען. די דאזיגע מאשינען האבען אין דער מדבר ענטוויקעלט א שנעלקייט פון 35 קילאמעטער אין א שעה, אבער באלד האבען די איטאליענער זיך געמוזט אפזאגען פון דאזיגען געוועהר, ווייל די היץ האט אונמעגליך געמאכט דאס פערבלייבען אין די שטאהלענע ווענד פון די טאנקס. די וואסער זאפאסען האבען זיך שנעל אויסגעלאזט און הגם די טאנקען זענען געגאנגען מיט א שנעלקייט פון 35 קילאמעטער איז אבער נויטיג געווען וואסער, וואס מען האט אין דער מדבר נישט געקענט בעקומען און מען האט עס געמוזט ברענגען פון אדען און סודאן. די מאנשאפטען פון די טאנקס זענען אויפ׳ן צווייטען טאג געווען אזוי ערשעפט, אז דער פלאן פון דער איטאליענישער הויפט אנפיהרונג האט געמוזט אפגעלעגט ווערען.

א טייל פון דאזיגען פלאן איז געווען צו צוקומען צו דער פעסטונג דעסיע, וואס געפינט זיך נישט וויים פון אדיס אבעבא. אין אנהויב האבען די איטאליענער געמיינט, אז זיי וועלען דורך דער מדבר לייכט קענען צוקומען צום דאזיגען סטראטעגישען פונקט. די בערג הויבען זיך אן ערשט א 100 קילאמעטער פאר דעסיע וואו עס יועט זיך ענטוויקלען דער אייגענטליכער אנגריף.

די איטאליענער זענען אבער שוין אויפ׳ן צווייטען טאג פון מארש אין דער דאנאקילער מדבר געווען שרעקליך ערשעפט. נאך די ערפאלגען פון ערשטען טאג ווען זיי האבען אין שטורם גענומען דעם בארג מוסא אלי, זענען זיי שוין געגאנגען אלס לאנגזאמער ביז זיי זענען אינגאנצען געבליבען שטעקען אין דער מדבר. די אומגליקליכע איטאליענישע סאלדאטען, וועלכע מען האט איינגערעדט, אז מען פיהרט זיי צום נצחון, זענען געשטאנען פערלוירענע. זייער ציל איז שוין נישט געווען דעסיע, נאר א טראפען וואסער אדער א בוים אונטער וועלכען זיי זאלען זיך קענען בעהאלטען פאר די ברענענדיגע שטראהלען פון די זון.

בייטאג האט זיי געברענט די זון און ביינאכט ווען זיי האבען געזוכט א אפרוה צוריקצושטעלען די כחות, האבען זיי געמוזט אפשלאגען די אטאקעס פון די דאנאקילישע קעמפער. די איטאליענישע הויפט אנפיהרונג האט אפילו דאס פאראויסגעזעהען, נאר זי האט גערעכענט, אז עס וועט איהר געלונגען אריבערצוציהען אויף דער איטאליענישער זייט דעם סולטאן אאוסא, דעם הערשער פון דער מדבר, דאס וואלט זיי אפשר אויך געלונגען ווען די איטאליענישע אעראפלאנען וואלטען נישט פריהער געוואַרפען באמבעס אויף די פרויען און קינדער אין דער מדבר. ער איז אריבער צו היילע סעלאסיע און מיט זיינע ווילדע קריגער האט ער געמאכט גרויסע שוועריגקייטען ביז עס זענען נישט אנגעקומען פון דזשידזשיגא אביסינישע אפטיילונגען.

אויף דער מעגליכקייט פון אזא ווידערשטאנד האבען די איטאליענער נישט גערעכענט. זיי האבען געוואוסט אז אין דער דאנאקיל מדבר איז נישט פערהאן קיין אביסיניש מיליטער און עס איז דערריבער אין דער מדבר אונמעגליך וועלכער עס איז ווידערשטאנד. זיי האבען געהאפט אונגעשטערט צו קענען צוקומען צום טייך אוואש און פון דער דאזיגער באזע פערזארגען דאס מיליטער מיט וואסער. אבער די מדבר האט זיי געשטערט אויסצופיהרען דעם פלאן. דער אויפמארש איז אויפגעהאלטען געווארען און די אביסיניער זענען צוגעקומען צום טייך אוואש פריהער ווי די איטאליענער. עס זענען אין מדבר פארגעקומען פערביטערטע שלאכטען א סך בלוט איז איינגעזאפט געווארען אין די זאמדען פון דער מדבר. די איטאליענער האבען זיך קוים געראטעוועט און דער גאנצער פלאן צו פערנעהמען דעסיע איז אדורכגעפאלען.

Dr. med.
HALTRECHT
ספעציעל-ארצט פאר הויט-, געשלעכטס-
קראנקהייטען און מענער-שוואכע
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעהמט אן פון 8 פריה ביז 2 מיטאג און פון 5 ביז 9 אוו.
זונטאג פון 10—1 מיטאג. אלע ארט אנאליזען
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען
א ספעציעלער ווארטע-זאל פאר פרויען.

ראספוטין און זיין יודישע געליבטע

(שטוינענדע לעבענס - געשיכטע דערציילט פון איהר אליין)

איבערגעגעבען פון ה. אקערמאן.

...האט שוין אוודאי נעמי׳ס קומען אין שטעטעל ...ן נישט געמאכט אזא געוואלדיגען איינדרוק.... נעמי איז געקומען מיט אביסעל געלד וואס ...וז איבערגעבליבען פון איהרע עלטערען און וואס ...אנקעל־איהרער האט עס געהאלטען ביז זי איז ...יק געקומען אהיים, האט זי זיך, נעמי, בעזעצט ...פאלין און אזוי האט זי געלעבט...

...די ערשטע פאר וואכען, ווען נעמי איז אנגע־ ...ען אין שטעטעל אריין, איז זי איינע אליין אום־ ...אנגען איבער די געסלעך בעטראכטען דאס שטע־ ...ל, וואס האט אין איהר געדעכעניש ארויסגערו־ ...אזויפיל הארציגע, זיסע, און אויך ביטערע ...כנות...

...אט איז דאס הויז, וואו זי איז געבוירען גע־ ...רען, אט איז די גימנאזיע, וואו זי האט גע־ ...ערנט, אט זענען די וועגען און סטעזשקעס, וואו ...פלעגט געהן שפאצירען מיט איהרע חבר׳טעס, ...גוט ס׳איז איהר אמאל דארט געווען!... יוי ...גלאז זי האט דאן געלעבט!...

...און אט איז זי געגאנגען איבער די זעלביגע ...סלעך און איבער די זעלביגע וועגען, א צעברא־ ...נע, אנ׳ענטוישטע, ווי מען קומט אויף קבר אבות! ...מען האט זיך אין שטעטעל געשושקעט ווע־ ...נעמי׳ן, קיינער האט נישט געוואוסט נאך וואס ...איז בעקומען און ווי לאנג זי וועט דארטען זיין,

אבער ווי זאגט די וועלט א ווערטעל: „צייטען שטע־ הען נישט און אלע נייעס ווערען אלט", עס איז אוועקגעגאנגען א צייט און נעמי איז שוין נישט געווען קיין נייעס אין שטעטעל אלע האבען געהאט מיט זיך צו טון.

דאס פייער פון דער מלחמה האט געברענט און געפלאקערט: זיהן זענען אוועקגעריסען געווארען פון זייערע עלטערען, מענער פון זייער פרויען און חתנים פון זייערע כלות און אין שטעטעל איז געווען א חורבן...

ס׳האט נישט גענומען לאנג אין דער מלחמה און קיין פאלין זענען פונ׳ם קריגס־מיניסטער אנגעקומען א פאר טעלעגראמעס צו פאלינער עלטערן, אז זייערע זיהן זענען געפאלען אויפ׳ן פראנט בערטיידיגענדיג דאס פאטערלאנד, און דאס שטעטעל איז געגאנגען אויף רעדלעך.

און גראד דאס, וואס אויף דער וועלט האט דאן געברענט אזא פייער און דאס פייער פון דער מלחמה האט אומגעבראכט אזוי פיל מענשליכע לעבענס און האט חרוב געמאכט אזוי פיל שטעט און דערפאר; גראד דאס, ווי אומגלויבליך עס זאל נישט קלינגען, האט נעמי׳ן אויפגעהאלטען ביים לעבען...

יא, דאס ווערטעל: „צרות רבים חצי נחמה" (אז א סך האבען צרות, איז דאס א האלבע טרייסט) איז נישט גלאט אזוי א ווערטעל אין דער וועלט אריין, נאר ס׳איז אמת.

ווען נעמי זאל זיך געווען גוט ארומקוקען, און זעהן אויף וואס פאר א וועלט זי איז, די אויף צרות זי איז, וואסערע ענטוישונגען און אומגליקען זי האט דורכגעלעבט, האט זי נישט געהאט צו וואס ווייטער צו לעבען, און א סך מאל פלעגט זי טאקע מאכען א חשבון הנפש מיט זיך אליין — און זי האט געוואלט מאכען אנ׳ענדע צו איהר לעבען.

אז ס׳האט אבער אויסגעבראכען די מלחמה און עס איז כמעט נישט געווען א הויז, וואו עס זאל נישט געווען זיין קיין צער, האט דאס נעמי׳ן געשטארקט. נאך אלעמען האט זי איינגעזעהן, אז זי איז דאך נישט די איינציגע וואס ליידט אין איהר לעבען...

האט זי זיך געשטארקט, וואס ס׳זאל נישט זיין, זי מוז לעבען, און פערגעסען... יא פער־געסען! דאס וואס נעמי האט זיך געשטארקט צו טון. און נישט איינמאל האט נעמי ביי זיך אין הארצען געטראכט, ווען גאט טוט מיט איהר א נס און נעמט ביי איהר צו דעם זכרון, זי זאל פערגעסען וואס ס׳האט מיט איהר געטראפען ביז דאן, אך, ווי גליקליך נעמי וואלט זיך דאן געשעצט, ווען זי זאל געווען פערגעסען!...

אזוי זענען אוועקגעגאנגען חדשים, האלבע יאהרען און יאהרען און נעמי האט דערלעבט א גוטען טאג אין איהר לעבען, אזוי גליקליך ווי נעמי איז יענעם טאג געווען, איז זי קיינמאל נישט געווען. דאס איז געווען דער טאג ווען זי איז געדאויער געווארען וועגען ראספוטינ׳ס טויט...

זי האט פון פרייד געוויינט און איז געווארען היסטעריש, זי האט מיט זיך אליין נישט געוואוסט, דאן פאר פרייד וואס צו טון, זאל זי וויינען צי לאכאן, צי טאנצען, „ראספוטין איז טויט", וויפיל די פאר ווערטער האבען עס דאן געמיינט פאר נעמי׳ן...

נעמי איז דאן אלט געווען זיבען און צוואנציג יאהר, אויפ׳ן אכט און צוואנציגסטען, און כאטש זי איז שוין אזוי פיל צרות געהאט אדורכגעגאנגען אין איהר לעבען, האט נאך פונדעסטוועגען איהר פנים געשיינט ווי אין א אסיענדיגען טאג די זון שיינט ארויס פון די וואלקענס...

אין רוסלאנד איז אויסגעבראכען די רעוואַלוציע און נעמי האט געטראגען די רויטע פאהן און האט געזונגען די „מארסעליעזע" איבער די בלאטיגע געסלעך פון פאלין, צוזאמען מיט דער דארטיגער יוגענט — און ערשט דאן האט נעמי דערפיהלט, אז זי דארף לעבען, זי האט צוליב וואס צו לעבען...

און דא האט נעמי אנגעהויבען א נייע קאפיטעל אין איהר לעבען.

נעמי האט זיך אליין דערויף נישט גערעכט, און ווער וואלט זיך עס געקאנט גלויבען, אז איעלכעס קען נאך מיט איהר פאסירען, אבער, ס׳האט פארסירט: נעמי האט זיך נאכאמאל פערליבט מיט איהר גאנצען הארץ און מיט דער גאנצער נשמה. און די זון האט אויף איהר אנגעהויבען שיינען. ווי א בלום, וואס קען נישט וואקסען אהן זונשיין, אזוי איז געווען נעמי אין איהרע יונגע יאהרען — זי האט נישט געקענט לעבען אהן ליבע. און אז זי איז געווען פערליבט איז איהר ליכטיגע צורה נאך ליכטיגער געווארען.

(ווייטער קומט)

גאבריעל ד׳אנונציא׳ס לעצטער בוך וועגן זיינע ליבעס איז פערבאטען געווארען אין איטאליען

דער בעריהמטער דיכטער, דראמאטורג און מיליטאריסט פון איטאליען, גאבריעל ד׳אנונציא, וועלכער איז געווען אין איין צייט בעריהמט איבער דער וועלט מיט זיינע ליבעס, האט אנגעשריבען א ראמאן אונטער׳ן נאמען „דער געהיימער בוך“, אין וועלכען ער דערצעהלט אפען פאר דער וועלט וועגען אלע זיינע געהיימע און נישט געהיימע ליבע־אפערעס. אבער ווייל דאס בוך איז געשריבען אויף א שפראך, וואס איז נישט געהיים און נישט בעהאלטען, האט מען איהם דערפאר פערבאטען אויף דער רעקאמענדאציע פון פויבסט. מוסאליני האט דערנאך בעשטעטיגט דעם חרם, וואס דער פויבסט האט אויף דעם בוך ארויפגעלייגט. אבער אין פאריז האט מען געפאקט עטליכע עקזעמפלארען און זיי ווערען אפגעהיטען ווי א טייערער אוצר.

אין דער וועלט איז בעקאנט אן אנדערער איטאליענער (קאזאנאווא), וואס האט געהאט א סך ליבעס, אבער קיינער פון די היסטאריש־בעריהמטע ליבהאבער קען זיך נישט בעריהמען, אז אויף זיין צעטעל מיט געליבטע זענען געווען אזעלכע גרויסע בעריהמטהייטען ווי די, וואס גאבריעל ד׳אנונציא קען אויסרעכענען אין זיין לעצט בוך.

צווישען ד׳אנונציא׳ס געליבטע זענען געווען: עלינארא דוזע, איידא רובינשטיין, לינא קאוואלעריע און איזאדארא דונקאן, וועלכע ער רופט מיט פערשטעלטע נעמען, אבער ער שילדערט זיי אזוי געטריי צו זייער כאראקטער און אויסזעהן, אז אלע וואלטען זיי געוועזן דערקענט, ווען דאס בוך זאל נישט געווען פערבאטען ווערען.

פארוואס זענען אזעלכע בעריהמטע פרויען געפאלען פאר די איטאליענישער דיכטער? קיין שעהנער איז ד׳אנונציא קיינמאל נישט געווען, דערצו איז ער נאך געווארען פליכעוואטע, ווען ער איז נאך געווען גאר א יונגערמאנטשיק. אבער דערפאר איז ער געווען דער אריגינעלסטער דיכטער און דראמאטורג, און האט געקענט לויבען און קאמפלימענטירען פרויען אין אזא שפראך אז עס האט זיך זיי דער קאפ פערדרייט. דערצו איז ער געווען אן אקטיווער מענש און א העלד. ער האט ארייגעצויגען איטאליען אין קריג, האט זיך אליין בעטייליגט אלס קאפיטאן אויף א טארפעדא־שיף און אויף אעראפלאנען. ער האט בעקומען דעם טיטול פרינץ, אבער ער האט זיך קיינמאל מיט דעם טיטול נישט בענוצט.

פון זיינע אלע ליבעס האט גע׳שמ׳ט זיין ליבע מיט דוזע. נישט נאר האט זי אליין זיך איהם אפגעגעבען, נאר האט נאך איהר טאלאנט און קונסט אפגעגעבען פונזיינעטיועגען, און געהאלפען זיינע ווערק פאפולאריזירען אין דער גרויסער וועלט.

זי האט אויפגעגעבען איינגאנצען איהר רעפערטואר כדי צו קענען שפילען אין זיינע דראמעס, און נאר א דאנק איהר איז ער בעריהמט געווארען אין איירראפא.

ד׳אנונציא האט זיך בעגייסטערט פאר איהר טאלאנט, לייזענשאפט, גראציע און חן, אבער שפעטער האט זי זיך איהם צוגעגעסען, פונקט ווי עס האבען זיך איהם צוגעגעסען אנדערע פרויען, וועלכע זענען געשטאנען א סך נידריגער ווי דוזע, און אזעלכע, וואס זענען געווען מיט איהר אויף איין שטאפעל.

ווען זי האט אנגעהויבען זיך צו עלטערן, האט ער זיך פערליבט אין א צווייטער, און האט וועגען זיין ליבע מיט דער דוזע אנגעשריבען א בוך אונטער׳ן נאמען „פייער“ אין וועלכען ער האט געשילדערט די צייט פון דער שעהנער פרוי, ווען זי דערפילט די עלטער. דאס בוך האט אויפגערודערט גאנץ איירראפא.

די ערשטע צייט איז דוזע געווען פערצווייפעלט און אויך א לענגערער צייט אויפגעגעבען די בינהנע. אבער שפעטער האט זי איהם מוחל געווען און צוריק געווארען מיט איהם גוטע פריינט. זיי זענען זיך נאכאמאל צונויפגעקומען, אבער ער האט זי שפעטער ווידער אוועקגעיאגט און געגאנגען צו א צווייטער.

און דוזע האט איהם ווידער מוחל געווען, אבער מעהר האט זי זיך נישט געוואלט מיט איהם צונויפקומען.

אין זיין לעצטען בוך שרייבט ער וועגען איהר, אז „זי איז שטענדיג געווען אנדערש. זי פלעגט זיך בייטען, ענדערען יעדע מינוט. און מען האט האט בעדארפט זיין א בריה צו בעמערקען איהר ענדערונג“. ער פערגלייכט זיין צוקוקען זיך צו דוזע, ווי ער וואלט אין איין צייט געקוקט אויף טויזענט קונסטווערק.

אבער שוין אין דער ערשטער צייט ווען ער האט זיך פערליבט אין איהר — דערציילט ער אין זיין פערבאטענעם בוך — איז ער איהר פאלש געווארען: ער האט געהאט פערקעהר מיט צוויי שוועסטער, און ער פערענטפערט זיך, אז ער האט דאס געטון דערפאר ווייל ער איז נישט פון יענע וואס טיילען אפ די נשמה פון קערפער, און איז נישט פון יענע וואס מיינען אז ליבע הייסט זיין צוגעבונדען צו איין געוויסען בעשעפעניש. „ביי מיר — זאגט ער — איז דער קערפער העכער פון דער נשמה. איך בין אומגעטריי דער געליבטער, ווייל איך בין דורשטיג נאך ליבע. ליבע איז א טייל פון דער קונסט. און איך האב ליב ליבע ביז צום שנארבען“.

אין אן אנדער פלאץ שרייבט ער אינ׳ם דער־מאנטען בוך, אז ער האט ליב אין דער פרוי דאס חיה׳שע און בהמה׳שע. אבער אין יעדער חיה איז דא א דערהויבענע שעהנקייט, און אין דער פרוי איז דאס חיה׳שע (דער אינסטינקט) אלעמאל ווערט צו שטודירען. און זיך אליין פערעכענט ער פאר אן אייביגען סטודענט.

איין פרוי האט ער שטארק געליבט, האט זי ליידענשאפטליך בעגערט, אבער האט זי נישט קענט קריגען. מען דענקט, אז דאס איז א גע־א מעריקאנער זינגערין. איהר שטים, זאגט ער, איז געווען א געטליכע.

צווישען זיינע געליבטע איז אויך געווען לינא קאוואלעריע, וועלכע איז געווען פערעכענט פאר די שענסטער פרוי, אויף דער אפע א־ביהנע. עס זעהט אויס, אז זייער פריינדשאפט איז אפגעקיהלט געווארען נאכדעם ווי ער האט איהר געזאגט, אז זי האט טאקע זעהר שעהנע פאלקעס, אבער זיי וואלטען געמעגט זיין מיט א פאר אינטשעס לענגער. דערויף האט זי איהם געענטפערט, אז ער מאכט זיך נאריש, אז זי האט זיך נישט וואס צו בעקלאגען, מיט איהרע פאלקעס און אז זי איז מיט זיי געפעלען איטליכען.

אידא רובינשטיין, די בעריהמטע יודישע טענצערין, איז געווען איינע פון זיינע גאר חשוב׳ע געליבטע. און אויך וועגען איהרע פאלקעס האט ער געשריבען. ער פלעגט שטענדיג זאגען, אז אין זיי איז דא א בעזונדער מין לעבען וואס איז נישט פערמישט מיט׳ן לעבען פון די אנדערע טיילען אין איהר קערפער.

אין זיין בוך דערצעהלט ער, אז ער האט פאר איהר געלאזט אויפבויען א בעזונדערען פאלאץ, וואס קיין קעניג, קיין פויבסט און קיין סולטאן האט אזעלכען נישט געהאט.

וועגען זיין ליבע צו איהר שרייבט ער אין זיין לעצטען בוך, אז זי (די ליבע) דערמאנט איהם אין דער צייט פון קלעאפאטרא און שעכערעזאדע.

אביסעלע קיבי׳ץ
(הומאר פון טאג)

אויטאמאביל - פאהרער: ווי קומט עס, [...] קומען פאר א סך ווייניגער באהן אומגליקען ווי [...] מאביל אומגליקען?

באהן - אינזשיניער: איך וועל אייך זאגען [...] וואס: ווייל עס האט נאך קיינמאל נישט געטראפען [...] א באהן אינזשינער זאל פלוצלונג אין מיטען [...] שם לאקאמאטיוו באפען קושען זיין פרייבד, דער [...] ציער...

* * *

פעקעלט איבער דער מלאך המות
אזוי פיל מענשען טאג־אויס, טאג־איין,
ווען וועט שוין צווישען זיי דער
נאצי אויך אריין?

פארוואס איז ער ביי דיר א יחסן,
וואס דו שאנעוועסט איהם אזוי,
דאס מוז דאך זיין די סיבה,
וועדליג איך פערשטיי:

דער נאצי שפארט דיר איין פיל ארבייט,
און ברענגט דיר גרויסע נוצען:
ער שיקט קרבנות גאנץ אפט
דיר צו גאנצע טוצען.

וואס דער נאצי האט ביי דיר סימפאטיע
איז טאקע נישט קיין וואונדער:
האסט נישט געהאט זינט ביזט מלאך המות
אזא פראספעריטי ווי אצינדער.

צוזאמענפאהרען פון יונגע פרויען אין ראטען=רוסלאנד

אונטער דער אויפזיכט פון יוגענט־פערבאנד קאמסאמאל, איז בעשלאסען געווארען צונויפצורופען צוזאמענפאהרען פון דער ווייבליכער יוגענט מיט׳ן ציועק אקטיווער אריינצוציהען די יונגע פרויען אין דעם סאוויעטישען לעבען. דאס איז איינע פון די נייע אויפגאבען פון דעם קאמסאמאל, וועלכער איז לעצטענס אין א היבשער מאס ארויסגענומען געווארען פון דער פאליטיק.

איצט האבען מיר די בעריכטען פון די ערשטע מיידעלשע צוזאמענפאהרען. ביז גאר אינטערעסאנט זענען די בעריכטען פון יענע קאנפערענצען, וואס זענען פארגעקומען אין די פערשידענע זאכען־און האלב־אריענטאלישע געגענדען, וואו די פרוי איז בעזונדערס פערשקלאפט געווען, און וואו עס זענען נאך איצט דא גענוג רעשטלעך פון דעם אמאליגען שטייגער. צו אזעלכע געהערען די צוזאמענפאהרען פון די אוזבעקישע יונגע פרויען, פון די באשקירישע, קאלמיקישע און אזוי ווייטער. די הערשענדע רעליגיע אין יענע געגענטען איז דער מאהמעדאניזם. די יוירקונג פון די מאהמעדאנישע גייסטליכע איז נאך שטארק. לויט אט דער חירקונג איז די פרוי געווען א קנעכט ביים מאן. מען האט זי בעהאנדעלט ערגער ווי די בהמה, און א סך ערגער ווי דעם הונט. קיין פרעמדער מאן האט אויף איהר נישט געטארט קוקען. איהר פנים איז געווען בעדעקט מיט א טוך — א טשאדרע אדער פא־אנדזשע.

אפילו צו דעם צוזאמענפאהר זענען א סך מיידלעך און יונגע פערהייראטע פרויען געקומען מיט פערדעקטע פנימער. די טשאדרעס אדער פא־

ראנדזשעס האבען זיי אראפגענומען ערשט אין [...] אנדערש האבען די עלטערן אדער דער מאן זיי [...] געלאזט פון הויז. געוויסע דעלעגאטקעס האבען [...] פעהלט. מען האט זיי נישט דערלויבט צו פא[...] נאך דעלעגאטקעס זענען געקומען אין דער [...] גלייטונג פון די מאמעס.

עס האט זיך אויך ארויסגעשטעלט, אז [...] זענען נאך דא היבשע צאהלען מיידלעך, וואס [...] נען נישט לייענען און שרייבען. די היימישע [...] איז געווען געגען דעם, אז די טעכטער [...] וויסען, וואס „פרויען דארפען נישט וויסען“.

דאך — דער טויזענד־יעהריגער יאך, אונ[...] וועלכען אט די אריענטאלישע פרויען האבען [...] לעבט ביי דער הערשאפט פון זייערע איינ[...] פריצים און גלחים ווי אויך ביי דעם צאר [...] ברעכט זיך ביי דער סאוויעטישער רעגירונג. [...] האט אויף די צוזאמענפאהרען געוויזען אויף [...] אפגעשטאנען: עס איז נאך דאס לעבען פון [...] ווייבליכער יוגענט. מען האט אבער אויך גע[...] אויף וויפיל עס איז אויסגעוואקסען דאס בעוו[...] זיין, ווי די פרוי האט זיך בעפרייט פון דער שק[...] פעריי, וואס האט זי בעדריקט לאנגע דורות.

אין אט די אלע געגענטען זענען אויסגעוואקסען גרויסע פאבריקען, און די מיידלעך און [...] פרויען זענען אריינגעצויגען געווארען אין [...] אינדוסטריע צוזאמען מיט די בחורים און מע[...] די לאנדווירטשאפט איז מאדערניזירט און קא[...] טיוויזירט געווארען. עס איז איינגעשטעלט גע[...] רען אן ארדנונג, ארבייטס־שעה׳ן זענען רעגו[...] געווארען. די בילדונג האט געטון דאס איהר[...] דאס ווייבליכע יונגוואר האט אנגעהויבען צו [...] אין די שולען, זיך געלערנט ווייטער ביז אין [...] ווערסיטעט. עס זענען דא איצט אוזבעקישע, [...] מיקישע און באשקירישע פרויען־דאקטוירים, [...] זשינירען, לעהרערינס און אנדערע טוערס פו[...] העכערע פראפעסיעס.

די שקלאפינס זענען אויך געווארען [...] אין דער אנפיהרונג פון די פערשידענע סאוויעט[...] פערוואלטונג־ און רעגירונג־אינסטיטוציעס. [...] פרויען־פארזיצערס אין פערשידענע סאוויעט[...] אויספיהר־קאמעטעטן און ארגאניזאציעס. אזוי [...] א יונג מיידעל — דאדוש מאמאווא — [...] פארזיצער פון דעם געגענטליכען אויספיהר־[...] מיטעט פון קאבארדינא־באלקאריע. אין א [...] בעשרייבונג זי ווי אזוי זי איז אין א קורצער [...] אויסגעוואקסען פון אן אומוויסענד מיידעל, [...] איהרע חבר׳טעס אין דער זעלבער געגענט, [...] טוערין און א מיטגליד פון דעם יוגענד־פערב[...] זי איז געוואקסען אלץ העכער און העכער. בי[...] איז געווארען א גאנצע פיהרערין. דער הויפט [...] א רייכען קאבינעט. און איז איצט שטענדיג [...] נומען מיט אלערליי קלאגעס.

איינע פון די כאראקטעריסטישע ענדערונ[...] וואס זענען פארגעקומען מיט אט די פרויען, [...] זענען אזעלכע יידישען אזוי שרעקליך אפגעשטא[...] דער פאקט וואס א היבשער טייל פון דעם ווי[...] ליכען יונגוואר קריגט רעגעלמעסיגע מיליטער[...] בילדונג, און פאראן צווישען זיי גוטע שיס[...] פליהער און אזוי ווייטער. אזא אויסגלייך מיט [...] נער האט זיך זיכער זיי קיינמאל נישט געחלומ[...] פרויען — מיטגלידער פון דער רויטער ארמ[...] — איז א פאקטאר, וואס העלפט אויך און [...] גרויסען שטייגער צו וועקען און בעפעסטיגען [...] מענשליכע זעלבסטבעוואוסטזיין ביי אט די מענ[...] פון א פערצייטיגען רעשים און מיטעלאלטערל[...] געוואוינהייטען.

Dr. med. H. LUBICZ
ספעציאליסט פאר הויט, וענערישע
און געשלעכטס־קראנקהייטען
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 141-32
עמפפאנגס־שעה׳ן 8—10, 12—2 און 5—8 אוונט
זונטאג פון 9—11 בייטאג

Doktór
Z. Henrykowski
ספעציאל־ארצט פאר וענערישע
הויט־קראנקהייטען און מענער־שוועכע
9 טראגוטא 9
טעל. 262-98
נעהמט אן פון 8—11 און פון 6—9 אוונט
זונטאג פון 9 פריה ביז 12.30 בייטאג.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארט־זאל.
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פרייזן

דאס לעבען אין ווארשא
(טעלעפאנישע ידיעות פון דער הויפט־שטאט)

קלענערע פראצענטער ביים צאהלען חובות אין דער „אובעזפיע־טשאלניע“.

דעם 9טען דעצעמבער געהען אריין אין קראפט די פארשריפטען פון נייעם דעקרעט וועלכער זעהט פאר הנחות ביים צאהלען די פערלעגענע חובות אין דער „אובעזפעטשאלניע“. די פראצענטער זע־נען פערקלענערט געווארען פון 12 פראצענט אויף 9 פראצענט א יאהר, אויב די חובות ווערען פונאנ־דערגעלעגט אויף ראטעס וועט נאר צוגעהעכערט ווע־רען 6 פראצענט א יאהר.

פראיעקט פון פאטענטען - רעפאר־מען.

אין הסכם מיט די בעשלוסען פון אלפוילישען סוחרים־צוזאמענפאהר וועט צוגעשטעלט ווערען דער רעגירונג א פראיעקט פון פאטענטען רעפארם, דער פראיעקט זעהט פאר אז ס׳זאלען איינגעפיהרט ווע־רען 7 קאטעגאריעס פאטענטען, צו דער ערשטער און צווייטער קאטעגאריע זאל געהערען די הורט־און טערנעהמונגען, די נידריגסטע — 7טע קאטעגאריע זאל ארומנעהמען הויזירערי.

קריזיס אין די בוכהאנדלונגען.

אין בוכהאנדלונג פיהלט זיך איצט א זעהר שווא־רער קריזיס. פון נאנצען לאנד מעלדעט מען וועגען ליקווידאציעס פון בוכהאנדלונגען.

אין די קרייזען פון דער בראנזשע ווייזט מען אן אז אויך דער האנדעל מיט שול ביכער גיט נישט קיין שום רווחים.

אפטייקער פערמשפט צו אונבעדינגטען ארעסט.

אין הסכם מיטן ראפארט פון פארמאצעווטען־אינספעקטאר האט דער ווארשאווער סטאראסטע צו־געצויגען צו פעראנטווארטליכקייט דעם אפטייקער ערוואהרד קוראווסקי וועלכען מ׳האט פארגעווארפען אז ביים מאכען מעדיצינען בענוצט ער זיך מיט פרען שפריט. דאס בענוצען ברען־שפריט אין די אפטייקען איז שטרענג פערבאטען. ערשטענס צוליב דעם, ווייל ער ענטהאלט אין זיך סם־סובסטאנצען און צוויי־טענס ווייל אין דער אפטיק־טאקסע איז קאלקולירט ריינער שפריט, די סטאראסטווע האט דעם אפטיי־קער פערמשפט אויף 2000 זלאטעס אדער 30 טעג ארעסט. א חוץ דעם אויף 50 טעג אונבעדינגטען ארעסט.

בעאונרוהיגונג צווישען דאקטוירים צוליבן טיילווייזען אפשאפען דעם לאקאטארען שויץ.

דאס טיילווייזע אפשאפען דעם לאקאטארען־שויץ האט ארויסגערופען א בעאונרוהיגונג צווישען דאקטוירים און ארטוקאטען, וועלכע פערנעהמען זעהר אפט וואוינונגען פון 6 צימער.

צוליב דעם וואס די דאקטוירים זענען פערבונ־דען מיט זייערע וואוינונגען צוליב זייער פראק־טיק, קומען שוין איצט פאר פאלען וואס די הויז־בעזיצער קינדיגען זיי די וואוינונגען אין פארשריפט ליכען טערמין, ד.ה. פון 1 יולי 1936. דאס איז נוגע קודם כל די הויז־דאקטוירים פון דער „אובעזפיע־טשאלניע“ וועלכע זענען מחויב צו וואוינען אין זיי־ערע ראיאנען און אננעהמען אין דערהיים פאציענ־טען.

די ווארשאווער דאקטוירים - קאמער האט בע־שלאסען צו בעשטימען א ספעציעלע קאמיסיע, וועל־כע וועט אויסארבייטען אן׳ענטשפרעכענדען מע־מאריאל.

וועגען וואוינונגס - צושלאג פאר לעהרער.

די שול מאכט פון דעם ווארשאווער קוראטאר־יום, ווי אויך פון אלע איבעריגע קוראטאריומס האבען אפגעשטעלט דאס אויסצאהלען ספעציעלע וואוינונגס - צושלאגען צו די פענסיעס פון די לעה־רער פון די פאלקס־שולען.

די דאזיגע רעציזיע האט פערארזאכט א מבול אנקלאגעס אין העכסטען אדמיניסטראטיווען טרי־בונאל. פרייטאג האט דער טריבונאל בעטראכט 94 אנקלאגען, דער אורטייל וועט ארויסגעטראגען ווע־רען היינטיגען חודש.

ארעסטירט אן אינהאבער פון א פירמע

אויפן בעפעהל פון דער פראקוראטור איז ארעס־טירט געווארען דער סוחר סעווערין ביקלי (האזשא 18) דער אינהאבער פון דער פירמע „צענטראלע פאר קויפען און פערקויפען אונבעוועגליכע גיטער און פלעצער“. ביקלי ווערט בעשולדיגט אין שווינדעל.

גרויסער בוי - פראגראם פון וועגען אויף 1936—1937.

עס איז אויסגעארבייט געווארען א פראיעקט פון וועג־ארבייטען אויפן יאהר 1936—1937. עס איז פראיעקטירט אויסצובויען אין דער צייט ארום 100 קילאמעטער וועג אויף פאלגענדע טראקטען: ווארשע—לאדז, פאביאניץ—קאליש, ווארשא — לוי־ וויטש; קוטנא — וואשעשניא — פויזען; און ווא־רשע— פיעטראקאוו — טשענסטאכאוו און זאגלעמ־ביע דאמבראווסקי.

מאנדארינקעס פון שפאניען

עס איז אנגעקומען דער ערשטער טראנספארט פון שפאנישע מאנדארינקעס. ווי בעוואוסט, זענען די דאזיגע פרוכטען ביז איצט טראנספארטירט גע־ווארען פון איטאליען. איצט צוליב די סאנקציעס, געגען איטאליען צוליב דער איטאליעניש - אביסיני־שער מלחמה ווערען די מאנדארינקעס געבראכט פון שפאניען. די שפאנישע מאנדארינקעס וועלען זיך קאלקולירען צו 35—40 גראשען פאר א שטיק.